Jaargang 111. Dingsdag, 13 Julij 1852. No. 56.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Voorts wordt bij deze Courant aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 11, inhoudende *Verkort Verslag van den toestand der provincie Groningen, over het jaar 1851, gedaan aan de Staten der Provincie Groningen, in hunne gewone zomervergadering* van 1852.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 23sten Julij 1852, des voormiddags te 11 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, worden aanbesteed:

Het maken van een' Steenen Duiker in de Bakoven-kade nabij de Bourtange, provincie Groningen, met de leverantie van alle daartoe benoodigde materialen en arbeidsloonen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 13 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het Lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van *Groningen* te *Groningen*, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Ter bekoming van aanwijzing in loco zal men zich kunnen vervoegen bij den Opzigter W. VAN REES, te *Nieuwe Schans*, terwijl wijders nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den HOOFD-INGENIEUR en INGENIEUR van den Waterstaat te *Groningen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken:
THORBECKE.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 19den Julij 1852, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie worden aanbesteed:

1. *Het Bouwen van een provisioneel Tolhuisje, met een' Tolboom en Aanhooren, op den Grindweg ten westen van* Mensingeweer, *en een' Tolboom en Aanhooren voor het huis van* R. J. VAN DER SCHAAF, *ten oosten van* Leens.
2. *Het doen van eenige Herstellingen aan de Zeeweringen wederzijds* Delfzijl, *in den jare* 1852.

Deze aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT in het Blaauwe Paard, bij den Kastelein VISSER in de Zon, bij de Wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den Kastelein MIDDELKOOPER bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM in de *Altena*; te *Zoutkamp* bij den Kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij de wedw. ELINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den Kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis; te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den Kastelein ROSE; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn* bij de wedw. OSSENTJUK.

Nadere informatiën en aanwijzing in *loco* kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 5 Julij 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, bij Inschrijving met geslotene Briefjes, aan te besteden:

De **LEVERING** van de **PATENT**- en **LIJNOLIE**, ten dienste der **verlichting** in deze Stad.

De Voorwaarden van deze Levering zullen, van heden, ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen; terwijl de Briefjes en de Monsters van de Patentolie aldaar vóór of op den 14den dezer moeten worden bezorgd.

GRONINGEN, 1 Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

VERHURING

van de STADSPLAATS te *RUIGEZAND*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, bij *enkele inschrijving* te verhuren, voor den tijd van zes jaren, in één Perceel:

De **STADSPLAATS** op het ***RUIGEZAND***, bestaande in eene BOEREN BEHUIZING, SCHUUR, en verder GETIMMERTEN, met TUINEN en LANDEN, gelegen in den *Ruigezandster Polder*, groot 38 Bunders, 33 Roeden en 10 Ellen; voorts nog den daarom liggenden DIJK, groot 5 Bunders, 78 Roeden en 10 Ellen, met het KWELDERLAND, groot ongeveer 170 Bunders, alles gelegen onder de Gemeente *Oldehove*, bekend in de kadastrale leggers dier Gemeente, Sectie A no. 1 & 2 en Sectie B no. 49 tot en met 60.

De Voorwaarden van Verhuring zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, alsmede bij den Kastelein BOERSMA te *Grijpskerk*.

De op zegel gestelde Inschrijvingsbiljetten zullen moeten bevatten de Namen, Voornamen, Beroep en Woonplaats van den Inschrijver en zijnen solidairen Borg, den Jaarlijkschen Huurprijs in *schrijfletters*, en door Inschrijver en Borg geteekend, en voorts op de buitenzijde voorzien van: Inschrijvingsbiljet voor de verhuring van de Stadsplaats te *Ruigezand*; welke Biljetten, behoorlijk gesloten, vrachtvrij, geadresseerd aan den Heer BURGEMEESTER van *Groningen*, uiterlijk op Vrijdag den 23sten Julij 1852, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten zal in het openbaar, in tegenwoordigheid der Gegadigden, plaats hebben op Zaturdag den 24sten Julij 1852, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, den 28 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

1. Het VERWEN van den A-TOREN.
2. IDEM het BEURSGEBOUW.
3. IDEM de drie STADS KRANEN aan het Damsterdiep, het Winschoterdiep en buiten de Apoort, alsmede de STADS TIMMERSCHUUR en
4. IDEM de NOORDER KASERNE, met het WACHTGEBOUW op de Binnenplaats, PUTTEN, REGENBAKKEN, PRIVEES en verder TOEBEHOOREN.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De op *zegel* geschreven Biljetten, ingerigt overeenkomstig art. 9 van het Bestek en wel voor *ieder perceel afzonderlijk* in te dienen, zullen, vóór of uiterlijk op VRIJDAG den 23sten Julij 1852, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver van ieder perceel, zal in het openbaar plaats hebben op ZATURDAG den 24sten Julij 1852, des voormiddags te tien uur, in een der vertrekken van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 12 Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren de Ingezetenen, dat bij de Wet van den 28sten Maart 1828 (*Staatsblad* no. 8) **TIJDELIJKE VRIJSTELLING** van **GRONDBELASTING** of van VERHOOGING van GRONDBELASTING verleend wordt voor nieuw gestichte, gedeeltelijk vernieuwde en vergroote of uitgebreide **GEBOUWEN**; dat, ingevolge de Wet van den 24sten April 1843, de belanghebbenden, die op het genot van deze vrijstelling aanspraak maken, verpligt zijn, van de stichtingen, vernieuwingen, aan- of bijbouwingen, in de termen van de Wet vallende, aangifte te doen *binnen zes maanden* nadat de perceelen in gebruik gesteld of voor het eerst geheel of ten deele worden betrokken, *bij gebreke waarvan de aanspraak op vrijstelling is vervallen;* eindelijk, dat die aangifte moet geschieden aan het BUREAU der ZETTERS van deze Gemeente, waar de MODELLEN tot het doen van die AANGIFTE verkrijgbaar zijn.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 12den Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gemeend hebbende een onderzoek te moeten instellen betreffende het WATER nabij deze Stad, waarin bij het ZWEMMEN of BADEN ongelukken hebben plaats gehad, bij welk onderzoek is gebleken, dat in het WATER om de REDOUTES en in de GRACHT om de VESTINGWERKEN, **laagten** aanwezig zijn, die, hoewel gering, voor een' ongeoefenden Zwemmer gevaarlijk kunnen geacht worden, als gevende soms op eens eene verlaging van 4 à 5 palmen (circa 1½ voet) en dan nog wel van een' zandigen op een' meer slijkerigen bodem en welke plotselinge daling bij den minder vasten grond, aan den Badende ligtelijk eenen schrik aanjaagt, die de noodige bewustheid doet verliezen, en zulks op eene diepte van ruim 2 Nederlandsche ellen (7 à 8 voet), —

Waarschuwen dien ten gevolge de Ingezetenen, om de noodige voorzigtigheid te gebruiken, dewijl bedoelde wateren door de uitgestrektheid van de meer gevaarlijke plaatsen, en mede doordien zij voor de publieke passage gebruikt worden, niet vatbaar voor afbakening zijn.

GRONINGEN, 12 Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente in zijne Vergadering van den 9den Junij 1852, onder goedkeuring van GEDEPUTEERDE STATEN, is vastgesteld de volgende verordening:

VERORDENING omtrent de WEKELIJKSCHE VEEMARKTEN.

De RAAD der Gemeente *Groningen*,

Gezien de adressen van verschillende belanghebbenden zoo binnen als buiten deze Gemeente wonende, strekkende om VERANDERING te erlangen in de bestaande **WEKELIJKSCHE VEEMARKTEN** te dezer Stede;

Gezien eene tot de zaak betrekkelijke missive van de Kamer van Koophandel en Fabrijken, gedagteekend den 9den Februarij 1852, no. 841;

Gehoord het rapport van Gecommitteerden, ingevolge de Resolutie van den 27sten December 1851, no. 8;

Gezien art. 195 der Gemeentewet;

Heeft, onder goedkeuring van GEDEPUTEERDE STATEN der provincie *Groningen*, besloten:

1) dat de VERORDENINGEN op de **WEKELIJKSCHE VEEMARKTEN** aan het Akerkhof en aan het Noorderkerkhof worden ingetrokken;

2) dat voortaan, behalve de VOOR- en NAJAARSVEEMARKTEN, wekelijks slechts **éénmaal** eene VEEMARKT of MARKT voor RUNDEREN en KALVEREN zal worden gehouden, waarop tevens SCHAPEN en VARKENS zullen worden toegelaten, en waarop alzoo ieder, zonder onderscheid, zijn VEE ter verkoop zal mogen aanvoeren;

3) dat die VEEMARKT zal worden gehouden alleen des **DINGSDAGS** van 9—2 uren;

4) daartoe aan te wijzen de straat aan de Oost- en Zuidzijde van het Nieuwe of Noorderkerkhof, en

5) dat het bovenstaande zal worden ten uitvoer gelegd, nadat een Reglement op de Weekmarkt, sub 2° genoemd, zal zijn vastgesteld.

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 9den Junij 1852.

De Burgemeester: (get.) VAN IMHOFF.
De Secretaris: (get.) HORA SICCAMA.

Zijnde deze Verordening aan Gedeputeerde Staten van de provincie *Groningen*, volgens hun berigt van den 2den Julij 1852, no. 29, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 13den Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

De BETAALMEESTER te *Groningen* geeft kennis dat ten zijnen Kantore kunnen worden ontvangen de Renten van Borgtogten, *in Geld* in 's Rijks Kas gestort.

GRONINGEN, 9 Julij 1852.

RENGERS.

De **PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** in de Gemeente *Groningen* adverteert bij deze, dat de **AANGAVE** der **KINDEREN**, voor welke de **toegang** tot eene der **STADSSCHOLEN**, tegen **den 1sten November** aanstaande verzocht wordt, ter SECRETARIJ dezer Gemeente zal moeten geschieden in den **loop der maand Julij e.k.**

GRONINGEN, 28 Junij 1852.

Namens de Schoolcommissie voornoemd:
L. B. LOHMAN, *Secret.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH WEST-INDIË.

De geldelijke ondersteuning, welke dus verre verstrekt is aan de Europesche kolonisatie aan de Saramacca in Suriname, zal nog dit jaar worden uitgereikt; evenwel met aanzegging, dat die tegemoetkoming daarna zal ophouden.

— Er worden op 's Konings magtiging maatregelen voorbereid om de emigratie naar Suriname op groote schaal te bevorderen en langs dezen weg de Europesche bevolking aldaar te vermeerderen; men voedt de beste verwachting nopens het welslagen dezer zaak. De vestiging zal worden voorafgegaan door een plaatselijk onderzoek van deskundigen in de meest geschikte streken, ook buiten het thans bebouwde gedeelte.

ZUID-AFRIKA.

Uit de jongste nommers van het Kaapsche dagblad de *Zuid-Afrikaan* blijkt dat in de Kaapkolonie, onder de bevolking van Hollandsche afkomst, het tweede eeuwgetijde van de stichting der kolonie door Hollandsche volkplanters en van de daarmede zamengaande invoering des Christendoms in Zuid-Afrika, opzettelijk herdacht en openlijk gevierd is.

Den 6den April 1652 landden de eerste Hollanders onder aanvoering van *van Riebeek* aan Afrika's zuidelijken uithoek, en in 1685 werd hunne kleine Hervormde kerkgemeente vermeerderd door de aankomst van Fransche Hervormden, die om den geloove uit hun land waren geweken. Aan de Kaapstad werd op den 6den April j.l. in de Nederduitsche Hervormde kerk door den eerwaarden heer *Faure* eene feestrede gehouden, welke later met bijvoegsels in druk uitgegeven, een overzigt van de geschiedenis der Hollandsche Gereformeerde kerk in Zuid-Afrika geeft.

Zelfs te Pietermaritzburg, de hoofdstad der jeugdige volkplanting in Natal, is de 6de April 1652 openlijk herdacht: dien eigen dag kwamen de Gereformeerde en andere ingezetenen aldaar in het Hervormde kerkgebouw zamen; bij gebreke van een' eigen godsdienstleeraar (zijnde eerst later de beroepen leeraar dier gemeente, een jeugdig kweekeling der Utrechtsche hoogeschool, aan de Kaapstad aangekomen) traden eenige aanzienlijke gemeenteleden op, en herinnerden hunnen hoorders den dag waarop beschaving en Christendom onder Nederlands vlag den voet op Zuid-Afrika's strand zetteden, en waarop de grondslag gelegd werd der Zuid-Afrikaansche Hervormde kerk, die in 1665 uit slechts ééne gemeente van 14 leden met éénen leeraar bestaande, tegenwoordig vijftig kerken en 25- tot 30,000 leden met 39 leeraren telde. Deze cijfers gaven aan de sprekers aanleiding om overeenkomstig het verzoek van het hooge kerkbestuur, hunne hoorders aan te sporen mildelijk bij te dragen tot het fonds ter oprigting eener theologische kweekschool, ten einde voortaan ruimer en zonder van Europa afhankelijk te zijn, in de behoefte aan godsdienstleeraren zoude kunnen worden voorzien.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 15 Junij.

De algemeene synode der Gereformeerd Protestantsche Hollandsche kerk in Noord-Amerika heeft den 2den Junij te Williamsburg, N. Y., hare zitting geopend, in eene der kerken dier stad. Indien er door dat kerkelijk ligchaam iets belangrijks voor *Hollanders* verrigt wordt, zoo hopen wij onze lezers daarmede bekend te maken.

— Door professor *Bond* werd den 19den Mei op het observatorium te Boston eene nieuwe komeet ontdekt.

— Men is thans bezig, eene brug te bouwen in de Genesfee-rivier bij Portogerille, die 230 voeten hoog en 500 voeten lang zal worden, en voor den spoorweg van Buffalo en New-York dienen moet. Men heeft steenen hoekstukken 30 voeten boven de bedding van den stroom aangebragt, en eene menigte ellen boven den hoogsten wal; van deze is het boutwerk 200 voeten hoog opgetrokken, en men zegt, dat het model der brug zoo volmaakt is, dat er geen de minste schudding gevreesd wordt, ook bij den overtogt der zwaarste treinen. Men heeft 80 tonnen ijzer noodig voor de klompen en voegen van dit reusachtig bouwwerk.

— De Washington correspondent der Baltimore *Sun* zegt, met betrekking tot de derde Cuba expeditie: „De Cubakoorts stijgt hooger dan ooit. Het plan voor den aanval zal beter dan vroeger geregeld zijn, en kan daarom ook wel meer menschenlevens kosten."

— *Lola Montez* verscheen op Maandag avond in den Walnutstraat-schouwburg, te Philadelphia, ten toonele in haar nieuw drama: „*Lola Montez* in Beijeren." De zaal was letterlijk opgevuld met menschen. Zij speelde hare rol naar het leven en werd op de uitbundigste wijze toegejuicht.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit het groot-hertogdom Hessen, dat de Keizer van Oostenrijk het groot Persisch Lexicon van den geleerden oriëntalist prof. *Vuller* te Giessen, in de K. K. staatsdrukkerij geheel ten voordeele van dien filoloog laat drukken. — De kosten worden geschat op 4000 fl.

— Bij koninklijk bevel is aan de soldaten in de geheele Pruissische monarchij het rooken van tabak op de straten en openbare plaatsen verboden!

— Te Berlijn zijn brieven ontvangen van landverhuizers, uit die stad naar Australië vertrokken en waarin zeer over de duurte van sommige artikelen wordt geklaagd. Een paar schoenen kost dikwijls 36 gulden en een paard is soms voor een dozijn guldens te koop. De emigranten rijden, er dus om de schoenzolen niet te verslijten, te paard!

— Uit Kleef schrijft men, d.d. 5den Julij, dat nog nimmer de aanmeldingen tot medewerking bij het Nederrijnsch-Nederlandsch bonds-zangersfeest (dat den 14den en 15den Augustus e.k. aldaar zal plaats hebben) zoo talrijk waren als dit jaar.

— De Keizerin van Rusland heeft, na hare bezigtiging van den dom te Keulen, een geschenk van 30,000 dukaten aan het comité voor den bouw dier hoofdkerk doen toekomen.

— Te Dusseldorf is eene bende valsche munters op heeterdaad betrapt en in hechtenis genomen.

— Onder de voorstellen van den Senaat van Hamburg aan de burgerij onderworpen, is er een, dat betrekking heeft op de vergrooting der haven van Hamburg. Als reden daarvoor wordt opgegeven het steeds toenemend getal schepen, welke jaarlijks die haven binnenvaren. In 1840 bedroeg dit getal 2,937 en in 1851 was het tot 4,169 geklommen.

— Het tabellarisch overzigt van den Hamburger handel

toont een' merkelijken vooruitgang aan. Gemiddeld is de waarde van in- en uitvoer gedurende 1850, vergeleken met 1846—1849, 22 pCt. vermeerderd.

— Op aanschrijving van den Oostenrijkschen minister van koophandel, zal door de directie der administrative statistiek een tijdschrift worden uitgegeven, om al wat op de statistiek der monarchij betrekking heeft, met den vereischten spoed publiek te maken. De eerste aflevering is reeds verschenen.

— De generaal *Changarnier* en eenige andere leden der voormalige Fransche wetgevende vergadering zijn te Berlijn aangekomen.

— Het dagblad van Koblents meldt, dat tijdens het verblijf van den Koning in die stad aan Z. M. en de Keizerin van Rusland onder andere merkwaardigheden een meesterstuk in zijne soort door zekeren heer *F. Lill* werd aangeboden, bestaande in eene monsterworst ter lengte van 130 voeten en ter zwaarte van 120 ponden, welke aan het eene uiteinde een kunstig bewerkten zwijnskop vertoonde en in den langen darm allerlei soort van worsten in eene rijke schakering bevatte.

— Aan de Kielsche hoogleeraren is het honorarium tot den 1sten Julij uitbetaald. Met dien dag houdt alle uitkeering van emolumenten op. Ook ontvangen zij geenerlei pensioen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 8 Julij.

Het voornaamste politieke nieuws uit Engeland betreft de verkiezingen.

— In de City zijn de verkiezingen afgeloopen; de vorige parlementsleden zijn herkozen met het volgende getal stemmen: lord *John Russell* 4749, baron *L. Rothschild* 4642, sir *J. Duke* 3670, alle liberalen; de heer *J. Masterman* 5541 stemmen; deze laatste is een behoudsman.

[Lord *J. Russell* en de heer *Rothschild* hebben voor de kiezers krachtige redevoeringen ten behoeve van de godsdienstvrijheid gehouden. De gewezen eerste minister meende, dat de laatste bepaling in de wet, welke ingezetenen van Engeland buiten het Parlement sloot, moest verdwijnen, als strijdig met de ware beginselen van gelijkheid en vrijheid, sedert de jongste twintig jaren gehuldigd. Men moest tegen Israëlieten geene wet meer doen gelden, tegen R. Katholijken in het leven geroepen, en wat deze betreft, voor lang afgeschaft.

Eenige kiezers der City hadden een adres aan baron *Rothschild* gezonden, waarin zij verklaren, dat zij ophouden zijne kandidatuur te ondersteunen, omdat hij op de zijde van den President der Fransche republiek is. Zij verwijten hem ook, dat hij consul-generaal van Oostenrijk is, en het voorziet van de noodige fondsen, om Hongarije en Italië te verdrukken. De kiezers eindigen met de verzekering, dat geene godsdienstige beschouwingen hun gedrag ten deze hebben geregeld; dat zij integendeel slechts stemmen willen voor hem die de regten der Joden zal verdedigen, en daarom ook tegen den baron *Rothschild* zijn, die de vriend en steun geworden is van de vervolgers zijner geloofsgenooten.]

— Gisteren heerschte hier eene zoo ongemeene hitte dat de thermometer op het midden van den dag in de schaduw bloedwarmte teekende. De felle gloed der zonnestralen veroorzaakte te half twaalf brand in een houten gebouwtje in Albanyroad, Camberwell, hetwelk nagenoeg geheel vernield werd.

Van den 9den. De verkiezingen hebben tot heden 165 liberale en 101 ministeriele leden voor het nieuwe parlement opgeleverd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Julij.

Eene officiële mededeeling verklaart, dat de geruchten, welke door onderscheidene dagbladen, betrekkelijk het bestaan van een komplot onder een regement, verspreid werden en geloof vonden, van allen grond ontbloot zijn.

De *Moniteur* behelst een merkwaardig rapport van den heer *de Persigny*, minister van binnenl. zaken, aan den president der republiek, strekkende om de noodzakelijkheid te doen uitkomen in de instelling van eene naauwkeurige statistiek der feiten, betrekkelijk den staatkundigen en zedelijken toestand van Frankrijk te regelen en algemeen te maken.

— De overgroote hitte, welke wij sedert drie dagen hebben, heeft al erge gevolgen gehad. Twee menschen zijn door de hitte bezweken. De eene heet *Coulon*, en was metselaar. Hij viel in de *rue Rambuteau* dood neder, terwijl hij bezig was eene kar met steenen voort te duwen. De tweede ongelukkige was een landbouwer, genaamd *Thomas Bersault*, oud 62 jaren. Men heeft zijn lijk op het veld gevonden, alwaar hij arbeidde.

[Op sommige plaatsen zakte men tot aan den enkel in de door de warmte doorweekte asphalt-bedekking. Eenige dames hebben in die bedekking hare schoenzolen verloren. De thermometer van *Chevalier* is den 6den, des namiddags te 3 uur, waargenomen op 35 graden (nagenoeg gelijkstaande met 95 graden *Fahrenheit*)]

— De spoorwegtreinen hebben l.l. Zondag 247,520 personen uit Parijs naar de omstreken vervoerd. Alleen naar Asnieres gingen bijna 30,000 menschen.

— De Fransche akademie heeft den prijs *Monthyon* van 4000 fr. toegekend aan den heer *E. de Bonnechose*, wegens zijne geschiedenis van de vier veroveringen van Engeland sedert *Julius Caesar* tot aan den dood van *Willem den Veroveraar.*

Van den 8sten. Bij decreet is, op voorstel van den minister van binnenlandsche zaken, bepaald, dat in elk kanton eene commissie voor statistiek zal worden opgerigt, om de feiten en cijfers te verzamelen en op te geven, wier kennis voor het algemeen bestuur belangrijk is.

— Men wil weten, dat de President drie personen heeft belast te onderzoeken, welke veranderingen er aan zijne grondwet zouden kunnen en moeten toegebragt worden.

— Er heeft zich eene vereeniging gevormd, om de denkbeelden te verwezenlijken door den President in 1844 ontwikkeld in eene brochure, uitgegeven bij *Pagnerre*, getiteld: *sur l'extinction du paupérisme en France.* Hij stelde daartoe een plan van landontginning, te ondernemen door het gouvernement, voor.

— Frankrijk fokt jaarlijks 1½ millioen kalkoenen aan, ter waarde van 6 millioen francs. Deze vogels werden sedert eenige jaren door eene ziekte gekweld, welke de helft wegsleepte. Prins *Albert*, de gemaal van Koningin *Victoria*, heeft een geneesmiddel er voor uitgevonden.

— Volgens berigt van den prefect der Seine, bedraagt het budget der stad Parijs in ontvangst en uitgaaf 47,114,347 frs.

— In de laatste dagen hebben zich onderscheidene dolle honden vertoond. Er zijn maatregelen van voorzorg genomen. (Dezer dagen heeft de regtbank den eigenaar van een hond, die dol geworden was, en in dien toestand een huisvader had gebeten, ten gevolge waarvan deze bezweken was, veroordeeld tot eene schadevergoeding van 20,000 fr. aan de nagelatene betrekkingen van den ongelukkige.)

— Men zal door eene godsdienstplegtigheid en een salvo van 21 kanonschoten, de ontruiming van het bagno van Rochefort vieren. Het is de eerste stap van de vervanging van het penitentiair stelsel door deportatie.

— Bijzondere hier ontvangene berigten uit de Algerijnsche kolonie houden in, dat de opstand daar te lande zoo goed als bedwongen kan worden geacht, doch dat dezelve in den beginne een bedenkelijk aanzien heeft gehad.

De opstand had, volgens de gevondene bescheiden, den 17den Junij in Bone moeten uitbreken. Het is de aandacht niet ontgaan, dat op dien dag een Engelsch fregat voor Bone heeft gekruist en niet voor den 18den weder zeewaarts is gestevend.

De *Moniteur Algérien* van den 30sten Junij gewaagt van ernstige vijandelijkheden op de grenzen van Marocco. De Franschen hebben *El-Hadj-Mimoum* tot zijn pligt gebragt, 400 man gedood, acht dorpen verbrand, een vaandel, eene menigte wagenen, paarden en muilezels buit gemaakt en daarbij 2 officieren verloren. Zij hadden overigens 21 dooden en ruim 100 gekwesten.

— De Sardinische kamer van Afgevaardigden heeft in hare zitting van den 5den Julij met 94 tegen 35 stemmen het wetsontwerp op het burgerlijk huwelijk aangenomen.

Van den 10den. De senaat heeft den 3den dezer het jagtgebied voor den President der republiek voor het loopende jagtsaizoen vastgesteld.

— Door den President is aan 91 personen, die door de regtbank van het departement Herault waren veroordeeld, gratie of vermindering van straf verleend.

— Men zegt, dat tusschen de voornaamste zee-mogendheden een verdrag is tot stand gekomen, voornamelijk ten doel hebbende om het aanzeilen van schepen te voorkomen, door het des nachts ontsteken van doelmatig ingerigte lichten. Onder de landen, die geneigd zijn dit verdrag goed te keuren, noemt men Frankrijk, Engeland, de Nederlanden, de Ver. Staten van Noord-Amerika, Zweden, Denemarken, Spanje en Rusland.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Julij.

De zoogenaamde St. Peters-winden, welke gewoonlijk eenige dagen na den zomerzonnestand beginnen te waaijen, hebben eene gelukkige verandering te weeg gebragt in de vochtige luchtsgesteldheid, welke maar al te lang duurde. Gewoonlijk worden deze winden, eene soort van passaat-wind, altoos van hitte gevolgd, welke doorgaans van den 4den tot den 7den Julij duurt. De grootste hitte, dezer dagen waargenomen, is 32 graden op eenen honderdgradigen thermometer. Dit is twee graden beneden 1846, toen de kwik 34 graden boven nul teekende, en drie graden minder dan in 1776, toen zij er 35 boven nul aanwees.

— Het Belgische regeringsblad van den 9den Julij behelst een Koninklijk besluit van den 6den dezer, waarbij magtiging is verleend tot de oprigting eener naamlooze maatschappij ter daarstelling van eene openbare wasch- en badinrigting, vooral voor de minvermogende volksklassen, in Brussel. Deze onderneming zal met een kapitaal van fr. 100,000 gedreven worden, waarvoor de stad Brussel eene rente van minstens vier percent waarborgt.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 7den Julij.

Ingekomen eene Koninkl. boodschap ten geleide van een ontwerp van wet nopens de heffing der accijnsen in Limburg. — Afdeelingen.

De beraadslagingen worden voortgezet over de ontwerpen tot regeling van het muntstelsel in Ned.-Indië.

De heeren *de Fremery* en *Gevers v. E.* spreken tegen, de heeren *van Dam*, *Sloet* en de minister van koloniën voor het ontwerp.

Zitting van Donderdag den 8sten Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is ingekomen een wets-ontwerp tot goedkeuring van artikelen van een traktaat met Frankrijk tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken. De beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende het Indische muntwezen, die heden zijn voortgezet, zullen morgen worden hervat.

Zitting van Vrijdag den 9den Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is de beraadslaging ten einde gebragt over het wetsontwerp tot regeling van het muntstelsel van Nederlandsch Indië. Dat wetsontwerp is met 38 tegen 22 stemmen afgestemd, waarna het wets-ontwerp tot aanwijzing der middelen voor het herstel van het muntwezen in Nederlandsch Indië van regeringswege is ingetrokken.

(Tegen hebben gestemd de heeren: *de Lom de Berg*, *Huguenin*, *Heemskerk*, *van Hoëvell*, *van Wylick*, *van Nispen van Sevenaer*, *Schooneveld*, *Borret*, *van Goltstein*, *Poortman*, *Hengst*, *van der Heijden*, *Ter Bruggen Hugenholtz*, *van Nierop*, *Gouverneur*, *Dommer van Poldersveldt*, *Dullert*, *Bots*, *Meeussen*, *van Eck*, *Mackay*, *van der Linden*, *Jespers*, *van Hall*, *Groen van Prinsterer*, *Bachiene*, *de Moraaz*, *van Walchren*, *Blussé*, *de Fremery*, *Gevers van Endegeest*, *Westerhoff*, *Blaupot ten Cate*, *van der Veen*, *Storm van 's Gravesande*, *van Zuijlen van Nyevelt*, *de Poorter* en de voorzitter.)

De Vergadering heeft bepaald dat op Woensdag aanstaande zal worden overgegaan tot de beraadslaging over het wetsontwerp omtrent den waarborg van gouden en zilveren werken, en dat daarna achtervolgens behandeld zullen worden het wetsontwerp tot onteigening voor de nieuwe haven te Groningen en dat tot regeling van de hulp door de provincie aan behoeftige gemeenten te verleenen.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz., in het Bijvoegsel.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

GRONINGEN, 10 Julij 1852.

Aan den Heer Redacteur der Groninger Courant.

MIJNHEER!

In uwe Courant van den 6den dezer hebt gij in een correspondentieartikel de redenen opgegeven, waarom door u zwarigheid is gemaakt om mijn vertoog betrekkelijk de bewuste onteigening, als *ingezonden* stuk op te nemen en gij alleen op mijn uitdrukkelijk verlangen, tot de plaatsing als *advertentie* zijt overgegaan.

De eenige rede, die gij deswege aanvoert, bestaat daarin, dat ik in een stuk, op den 12den Maart l.l. aan de heeren Burgemeester en Wethouders afgegeven, mij als eigenaar van het betrokken perceel heb verklaard.

Vergun mij echter u te antwoorden, dat deze regtvaardiging den toets van het gezond verstand niet kan doorstaan. Wat toch moest u waarschijnlijker voorkomen: dat in de meergemelde verklaring *eene schrijffout* was ingeslopen, of, dat mijn geheel vertoog, dat ik slechts beklemde meijer van het perceel was, in een *opraapsel* bestond?

Aan uwe zijde schijnt het laatste te zijn aangenomen; anders toch had de plaatsing van mijn artikel bij UEd. geene zwarigheid kunnen ontmoeten; mijns bedunkens hadt gij u niet genoeg kunnen haasten om het publiek onder de aandacht te brengen, dat er nog een ander geweigtig persoon bestond, die zich schuil had gehouden, maar wel degelijk mede een geldelijk belang bij de zaak had, en dat derhalve de heer LIEFTINCK en ik niet de eenige onwilligen waren. — Alleen de zucht om de waarheid in het licht te stellen, had u daartoe dadelijk moeten doen besluiten. Of deinsdet gij terug voor den hoog opgeheven man met al zijne titels, en verkoost gij welligt liever, in stede van hem, den eenvoudigen koopman aan de ongunstige beoordeeling van zijne medeburgers, in dit opzigt, prijs te geven?

Maar de onpartijdigheid, die gij in andere gevallen aan den dag legt, weerspreekt ook deze vooronderstelling; ik wil daarom liever aannemen, dat gij over 'die zaak niet behoorlijk hebt nagedacht en dat het u onmogelijk toescheen, dat door het collegie van Burgemeester en Wethouders eene dusdanige abusive verklaring konde worden opgezonden, terwijl één der wethouders, die in dat collegie zitting heeft en bovendien nog de betrekkingen bekleedt van *procureur*, *lid der Provinciale Staten*, begiftigd *met de versierselen der orde van de Eikenkroon*, zelf eigenaar van het betrokken perceel en belanghebbende bij de schadeloosstelling zoude zijn! Zoo iets kwam u zeker ongehoord en onbegrijpelijk voor.

En niettemin is het onbegrijpelijke gebeurd; de heer LOHMAN, die dadelijk fiks en flink een vierde gedeelte van den koopprijs had geëischt, onder voorwaarde dat de huur zoude blijven zoo als die is, (inmiddels de bepaling van den prijs overlatende) schijnt beter te hebben geoordeeld, om zich, nu de zaak bij de Kamers in openbare behandeling zoude komen, maar stil te houden, overtuigd zoo als hij was, dat hij zich, in der tijd, aan den beklemden meijer *zeer duidelijk en alleruitmuntendst* had verklaard en door deze ook *goed begrepen* was; bovendien wel verzekerd, dat het voorbehouden gedeelte der schadeloosstelling, *als eigenaar* hem nimmer kon ontgaan.

Nadat ik met den heer burgemeester een mondeling onderhoud over de zaak had gevoerd, gelijk in vroeger schrijven is aangehaald, heeft men de bedoelde verklaring bij mij aan huis ter teekening gezonden; ter goeder trouw heb ik dat stuk onderteekend, zonder er juist bepaaldelijk op te letten, dat ik daarin als *eigenaar* in stede van als *beklemde meijer* werd voorgesteld; bovendien moest ik opmaken, dat in de bekendmaking, welke bij vroeger van wege den heer burgemeester ter zelfde zake was ter hand gesteld, mijn persoon niet onder de benaming van *eigenaar*, maar onder die van *belanghebbende* voorkomt. — Dit bevat de volledige geschiedenis van die verklaring.

Van den heer LOHMAN zoude ik intusschen gaarne w… of ik mij, ten gevolge der dikwerf genoemde verklaring… als *eigenaar* voorkom en die door z.ed. in zijne kwalit… *houder* mede aan het ministerie van binnenlandsche zak… zonden en dus als *geldig erkend*, voortaan kan ont… van de betaling der landhuur wegens het betrokken per…

Hoe ongaarne ik het publiek nogmaals met eenig ge… deze voor mij onaangename zaak bemoeijelijke, vermeen… het strijdige tusschen mijn vertoog in de Courant v… dezer en de verklaring van den 12den Maart l.l., een… ringen te zijn verschuldigd, waarbij ik nog voeg, dat… *fende en gewenschte nieuwe haven buiten de Steenti…* mij aangaat, reeds voorlang zoude zijn voltooid geweest, … niet van den beginne af door den onbillijken eisch va… LOHMAN tegengehouden, die in der tijd, *gelijk hij m…* wanneer ik tot de door z.ed. gestelde voorwaarden toe… gelegenheid was, om de aangevangene onderhandeling, … hoop op goed succes, te kunnen hervatten.

Ik verzoek u, mijnheer de redacteur, om het vorenst… Courant van e.k. Dingsdag te willen opnemen, terwijl ik … redactien van alle andere dagbladen, welke vroeger van h… wetontwerp en de daartoe behoorende memorie hebben m… maakt, minzaam uitnoodig, om zoowel aan dit stuk als … afgegane een plaatsje in h.ed. dagbladen te willen inrui… aan de *Provinciale Groninger Courant* van l.l. Vrij… heeft voldaan.

Ik heb de eer te zijn

Uw dw. Dienaar
J. S. HAVINGA OOR…

[Eene repliek van onze zijde op bovenstaande regelen z… noodig zijn, daar toch deze òf eene bevestiging bevatten v… wij vroeger aanmerkten, dat er n.l. tegenstrijdigheid beston… de twee verklaringen door den heer OORTWIJN afgelegd, … ongepast zijn. — Wat overigens de uitvallen betreft over o… tijdigheid in dezen, enz., deze zullen zelfs door den stell… venstaande regelen, bij eenig nadenken, wel worden in…

Inspecteurs der Jagt en Visscher…

Het verslag van de Tweede Kamer der Staten Gener… 37 der nieuwe jagtwet luidt aldus:

» De meening van het gouvernement is, het opzigt over … ners op te dragen aan een' of twee ambtenaren in iedere … onder de benaming van hoofdopzieners of INSPECTEURS, … last met andere werkzaamheden betreffende de jagt en de… onder de bevelen van 's Konings commissaris. Hiertoe … BEZOLDIGDE ambtenaren, ter beschikking van het bestuur … antwoordelijk blijft vóor de handhaving der wet, te worden …

Bij de beraadslaging over art. 40 dier wet zeide de M. … o. a. 't geen volgt:

„ Eene administratie voor de jagt en visscherij blijft … deze wet bij het ministerie van binnenlandsche zaken. … blijft er eene administratie in de provinciën; er zal zijn ee… nistratie bij den commissaris des Konings; eene administra… *hoofdambtenaar die onder den commissaris des Konings …* *vincie zal werkzaam zijn;* er zal zijn eene administrat… opzieners der jagt. Eene administratie is onvermijdelijk." … Is. J. LION, op de aangehaalde artikelen).

Hiermede zij de zwarigheid van den vrager in de *Gron.* … van den 6den Julij j.l. althans gedeeltelijk opgelost.

F.

Eigenaren. — Vastbeklemde meije…

In de *Gron. Courant* van den 6den Julij j.l. wordt gevr…

1) Heeft de stad Groningen het regt van jagt op de la… door haar in vaste en altijddurende beklemming uit…
2) Heeft zij dat regt op de gronden en landerijen door … vast en altoosdurend pand of huur vermeijerd?

Naar het mij voorkomt, kunnen deze vragen gevoegelijk … worden teruggebragt. Immers de in de tweede vraag bedoe… eenkomst is in het wezen der zaak inderdaad niet anders dan … *ming*, zooals het gebezigde woord *vermeijerd* ook reeds sch… te duiden. Wij kunnen dus volstaan met de beantwoord… vraag:

Wie heeft het regt der jagt: de eigenaar dan wel de … klemde meijer?

Eene breedvoerige ontwikkeling gedoogt deze plaats niet; … mij, ten bewijze dat den eigenaar dat regt toekomt, alleen b… op eene belangrijke autoriteit in beklemregt en op de be… wet zelve.

Mr. C. H. GOCKINGA, thans raadsheer in den Hoog… der Nederlanden, schreef reeds in 1845 in zijne *Brieven …* *regt van beklemming*, in Ned. jaarboeken voor R. en W., VI… 62 en 63: » Thans is het jagtregt naar de burgerlijke wet … van eigendom (Burg. Wetb. art. 641) en naar de politieke … *jus regale* (wet van den 16den Julij 1814). Bij het in to… brengen van het beginsel der burgerlijke wetgeving zou de… welligt kunnen voorkomen, of den eigenaar of den beklemde… jer het jagtregt zou toekomen. *De wet kent het regt aan …* *genaar van den grond toe:* de van het gewone huurcontract … kende regten moeten bepaaldelijk toegekend zijn; *dit beginsel …* *mijns inziens, hier zijne toepassing moeten erlangen.*"

Bij de behandeling van art. 54 der nieuwe jagtwet (bij … tikel den meijer het regt wordt toegekend, het *genot* der jag… rende den duur der overeenkomst van den eigenaar te koope… de M. v. B. Z.:

„ De tweede alinea voorziet in eene leemte, die anders … staan. *De contracten van beklemming zijn doorgaans altijd…* en nu zou zonder deze bepaling in de provincie Groningen … inderdaad buiten uitvoering zijn of blijven. Daar zou het j… veelal heerlijk regt blijven. Deze alinea strekt alzoo, … beklemden meijer — wiens regtstoestand met dien van vr… bruiker of erfpachter wel mag worden vergeleken — het regt … kennen om zich voor den duur zijner overeenkomst het ge… jagt en visscherij op den beklemden grond te verschaffen, … *regt zelf blijft bij den eigenaar* — tegen een' prijs, die op d… in art. 3 der wet aangewezen, zal worden bepaald."

F.

De redactiën van het *Handelsblad* en de beide *Groninger …* *ranten* worden, in het belang der waarheid, verzocht het … staande als ingezonden te plaatsen.

Was het niet dat de *Drentsche Courant* door onbesch… *logentaal* vol te houden het er op trachtte toe te leggen, o… ongeteekende stukken het laatste woord te houden en al… publiek te misleiden, ik zou hare partijdige en onware berigt… een medelijdend schouderophalen beantwoorden, even als het … aanvankelijk voornemen was om met de ongehoorde behan… mij bij de Assensche regtbank wedervaren, te doen, omdat … liever een persoonlijk leed wilde getroosten, om den ee… welken ik in het algemeen de regterlijke magt toedraag, en … die regtbank zelve heeft goedgevonden te miskennen. Do… herhaal het met leedwezen, de grove miskenning, mijnen … en mij aangedaan, geldt een der eerste regten en vrijhed… burgers, en waardoor een onafhankelijke advokatenstand di… krenkt moet zijn.

De geschiedenis van bijna alle volken toch leert het, dat o… waar men begon het regt van verdediging te verkorten, z… eerste stap tot willekeur en dwingelandij of het verlies van … hankelijkheid was.

Indien dan de president, zonder den beklaagde te hooren, … zonder grond en zonder rekenschap van zijn vonnis te geven, … veroordeelen, indien hij het uit te spreken vonnis als ter sluik … doen uitvoeren, indien hij daarom de verdediging wilde weren, … mogt ik die inbreuk op het heilig regt van verdediging niet d… met welks grenzen, regten en verpligtingen ik mij door gezette … fening gedurende eenige jaren in de beste leerschool der prak… bij de kundige en geoefende balie der residentie, heb tracht… kend te maken: ik verzocht het woord, waarop mij de wet … gaf, hetwelk mij niet mogt onthouden worden, maar toch op … onheusche wijze geschiedde, waaromtrent mijn vroeger versl… zuivere waarheid bevat, al mogt ook de *Dr. Cour.* de drieste … beschaamdheid hebben het tegendeel in *naamlooze* artikelen te … weren, in strijd met de verklaringen van vele getuigen, welke … ten allen tijde willen volhouden.

Ik zou de *Dr. Cour.* misschien kunnen toegeven, dat, ofsch… ik de woorden van het *patois* zoo juist ik mij dezelve kon heri… ren heb trachten weder te geven, dezelve iets minder van … Drentschen tongval hadden en in zoover minder juist zijn. Ga… geef ik de *Dr. Cour.* toe, dat, wanneer een medelijdend schou… ophalen over die sarrende en uittartende handelwijze oneerbiedig… in het landschap Drenthe moet beteekenen, ik gaarne in dien … oneerbiedigheid beken. Overigens laat ik het publiek over de „ … tingswaardigheid" van den president uit zijne handelwijze oordee…

8 Julij 1852.

C. VAN BAERLE, *Advokaat.*

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 10 Julij. Heden is van hier vertrokken het nieuw… gebouwde kofschip *Anke Berg*, groot 119 tonnen, kapt. E. FRED…

[illegible] Wieringa, van Sappemeer, gedestineerd met haver naar Ipswich; hetzelve zal op morgen verder worden gesleept door de sleepboot *de Hunze.*

Binnengekomen te Amsterdam den 7 Julij, kapit. *Spanjer* Catharina Sophia, van Sunderland; den 8sten *Kuijpers* Alida Schuringa, van Cardiff; *Pomper* Margaretha, van Riga; *Hensema* Ida Beerendina, van Dantzig; *de Boer* Margaretha Jantina, van Tonningen; den 9den *Wijkmeijer* Margaretha, van Nerva; *de Jonge* Petrus Jacobus, van Riga; den 10den *Wijkmeijer* Geesina, van Nerva; *de Jonge* Hendrik, van Riga. — Te Texel den 7 Julij, *Mulder* Gesina, van Riga; den 8sten *de Groot* Concordia, van Stavanger. — In het Vlie den 6 Julij, *de Boer* Concordia, van Memel; *Woudstra* Vriendschap, van Wismar; den 7den *Bart* Hendrika Jantina, van Riga; *Boon* Jacoba Hazewinkel, van Dantzig; *Wijbes* Vriendschap en *Esbra* Elisabeth, beide van Assens; *Nieting* Catharina, van Laurvich; *van der Zee* Jonge Albert, van Krageroe; *Rozenbeek* Roelina, van Dantzig; *Riebeling* Catharina Margaretha, van Odensee. — Te Brielle den 8 Julij, *de Jonge* Pollux, van Riga; *Kwakenburg* Willemina, van Memel; *Eisinga* Onderneming, van Stettin; *Flik* Vrouw Johanna, van Arendsburg; *de Boer* Jantina Pieternella, van Windau. — Te Vlissingen den 6 Julij, *Douwes* Jeldina Margaretha, van Amsterdam; den 7den *Kemper* Drie Gebroeders, van Catingzijl. — Te Newijork den 22 Junij, *de Jonge* Anna Elisabeth, van Youghal. — Te Napels vóór den 21 Junij, *Meedendorp* Johanna, van Amsterdam. — Te Londen den 4 Julij, *Altena* Hendrika Margaretha, van Randers; den 6den *Hoetjer* Geertruida Lammechiena, van Groningen; *Oldenburger* Astrea en *Schoof* Alida, beide van Amsterdam; *Tolner* Courier, van Antwerpen; *Klok* Gesina Dorkina, van Dantzig; den 8sten *de Winter* Catharina, *Tuntelder* Christina Christina en *Warner* Tjaardina Fennegina, alle 3 van Amsterdam; *Stenders* Vriendschap en *Fokkema* Drie Broeders, beide van Workum; *Meijer* Wobbina Catharina, *Forma* Frouke, *van Dijk* Eva Hendrika, *Heins* Frouwina Margaretha, alle 4 van Groningen; *Gerritsma* Jonge Gerrit, van Dantzig. — Te Gravesend den 5 Julij, *Poorta* Tweelingen, van Groningen. — Bij Deal den 5 Julij, *Scherpbier* Argo, van Amsterdam naar Batavia. — Bij Douvres den 6 Julij, *Flik* Catharina, van Amsterdam naar Triest; *Dieters* Thecla Johanna, van Groningen naar Colchester. — Te Southampton den 7 Julij, *van Sluis* Tjakkiena, van Groningen. — Te Londonderrij den 5 Julij, *Smit* Catharina Frederika, van Nantes. — Te Leith den 5 Julij, *Munneke* Baudina, van Harlingen; den 6den *Engelsman* Christina, van Amsterdam. — Te Grangemouth den 4 Julij, *Schaap* Bernhard en Elisa, van Hull. — Te North Shields den 5 Julij, *Wijbes* Vriendschap, van Lijnn; den 6den *Plukker* Hendrika, van Amsterdam; den 7den *de Boer* Verwachting, van Harlingen. — Te Grimsbij den 4 Julij, *Doekes* Alida Giezen, van Dantzig. — Te Hull den 6 Julij, *Butter* Twee Gebroeders, van Rotterdam; den 7den *Ketelaar* Hazard, van Koningsbergen. — Te Hamburg den 7 Julij, *Pot* Catharina Wilhelmina, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 5 Julij, *Emmelkamp* Annechiena, van Hamburg. — Te Fredrikstad den 25 Junij, *Donga* Annechiena, van Delfzijl. — Te Travemunde den 5 Julij, *Bossinga* Amicitia en *Lukje* Drie Zusters, beide van Sunderland. — Te Dantzig den 2 Julij, *Dekker* Epimachus, van Amsterdam; *Meijer* Mentor, van Havre; den 4den *Pekelder* Heidewika, van Hamburg; den 5den *Smit* Annechiena Engelina, van Dordrecht; *Siccama* Eeltje, van Rouaan; *Albers* Gezina Helena, van Hamburg. — Te Pillau den 3 Julij, *Rasker* Harmina Geziena, den 4den *Bakker* Jonge Tije en den 5den *Olthoff* Catharina, alle 3 van Amsterdam. — Te Memel den 30 Junij, *Smit* Margina, van Terravecchia; den 2 Julij, *Fenenga* Fenna, van Koningsbergen; den 3den *Stief* Charlotte, van Antwerpen; den 4den *de Jong* Hesperus, van Harlingen. — Te Bolderaa den 1 Julij, *de Groot* Margaretha Gesina, van Schiedam; *Brouwer* Antina, van Schiedam; *Nieboer* Maria, van Rouaan; den 2den *Dik* Jantina Annechiena, van Newcaste. — Te Croonstadt den 30 Junij, *Mulder* Vriendschap, van Newcastle; *Potjer* Dankbaarheid en *Holscher* Vijf Gebroeders, beide van Amsterdam; *Boekhout* Johannes Hermanus, van Liverpool; *Roelfsema* Jonge Jan, van Hull; *Pijbes* Voorwaarts, van Rotterdam; den 2den *Everts* Gesiena Catharina, van Rotterdam; *Deen* Gesiena Elziena, van Newcaste; *Dood* Christina Jantina en *Struik* Fenna Gerarda, beide van Liverpool. — Te Archangel den 23 Junij, *Jonker* Saramacca, van Dundee; den 24sten *de Jonge* Malvina, van Rotterdam; den 25sten *Poelders* Hortensia, van Bremen; den 26sten *Baas* Wilmina, van Gend.

Binnengekomen te Texel den 9 Julij, kapit. *Ruibing* Elsina Catharina, van Nerva. — In het Vlie den 9 Julij, *Wijkmeijer* Geessina, van Nerva; *de Jong* Hendrik, van Riga. — Te Brielle den 10 Julij, *Hazewinkel* Roelf Giezen Jr., van Reval. — Te Vlissingen den 9 Julij, *Valom* Agatha, van Hamburg. — Te Londen den 9 Julij, *Lodewijks* Johanna, van Dantzig. — Te Aberdeen den 7 Julij, *de Vrede* Prudentia, van Memel; *Zoutman* Hendrika, van Elbing. — Te Dundee den 7 Julij, *Blaak* Jantina, van Memel. — Te Hartlepool den 7 Julij, *Jonker* Maria Elisabeth, van Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 6 Julij, kapit. *Bekkering* Katharina, naar Petersburg; den 7den *de Boer* Jonkvrouw Geertrui, naar Smirna; *Stuit* Geerdina, naar Riga; *Kroon* Catharina Hendrika, naar Elbing; den 8sten *Schuring* Hillechiena, naar Lissabon; *Kuitze* de Jonge Wicher, naar Koningsbergen; *Schuur* Jacoba Gezina, naar [illegible]; den 9den *Struik* Dankbaarheid, naar Stettin. — Van Texel den 7 Julij, *van Wijk* Maria, naar Soerabaija; *de Boer* Henrika, naar Suriname; *Topzand* Hopende Zeeman en *Garrelts* Henrika [illegible]istina, beide naar Londen; den 8sten *Hazewinkel* Geertruida, naar Genua; den 9den *de Boer* Jonkvrouw Geertrui, naar Smirna; [illegible]ing Zeldenrust, naar Sunderland. — Uit het Vlie den 6 Julij, [illegible]winkel Onderneming, naar Archangel; den 7den *Brandt* Gerdina, naar Stavanger. — Van Brielle den 8 Julij, *Kliphuis* [illegible]rouw Grietje, naar Elbing, *Hilbrands* Vrouw Wendelina, naar Dantzig; *de Groot* Lucas Wildervank, op avontuur. — Van Maas[illegible] den 7 Julij, *de Jonge* Hendrika, naar Rouaan; den 8sten *van der* Aukjen, naar Sunderland. — Van Marseille den 3 Julij, *Zeven* [illegible]waluw, naar Stettin. — Van Baijonne den 3 Julij, *Zoeterkerk* Margrietha, naar Koppenhage. — Van Roijan den 2 Julij, *Lovius* [illegible]ekvogel, naar Amsterdam. — Van Nantes den 5 Julij, *Duit* Frou[illegible]na, naar Liverpool. — Van Antwerpen den 8 Julij, *Middel* Antje [illegible]ttenborg, naar Petersburg. — Van Liverpool den 5 Julij, *Potje*[illegible] de Vrede, naar Nerva; *Kuijper* Annegina Elsina, naar Koningsbergen. — Van Grimsbij den 8 Julij, *Mooij* Hillegina Catharina, naar Croonstad. — Van Limerick den 5 Julij, *Huizing* Geertruida, naar Cardiff. — Van Cardiff den 5 Julij, *Pekelder* Willem Jacobus, naar Rotterdam. — Van Hamburg den 5 Julij, *Visser* Tietje, naar [illegible]dsburg; *Gust* Vrouw Margaretha, naar Vegesack; den 8sten [illegible] Alida Elzelina, naar Koningsbergen; den 9den *Sluiter* Jaco[illegible], naar Koningsbergen. — Van Bremerhaven den 4 Julij, *Bos* [illegible]eth, naar Stettin; den 5den *Joosten* Jantina, van Rostock naar [illegible]; den 8sten *Dirks* Vrouw Zwaantje, naar Amsterdam. — Van [illegible]ven den 5 Julij, *Goosens* Geertruida, naar Petersburg. — Van [illegible] den 2 Julij, *Giezen* Geerdina Beerta, naar Engeland. — [illegible] Warnemunde den 5 Julij, *Fenenga* Wilhelmina Catharina, naar [illegible]; den 7den *Drent* Anna Catharina, naar Dundee. — Van [illegible] den 4 Julij, *de Jonge* Castor en *Reelfs* Josine Wilhelmine, naar Amsterdam; *Oorburg* Hendrika Ellida, naar Londen. — [illegible] den 6 Julij, *Knooihuizen* Annechina Bouwina, naar [illegible]; *Scholten* Elsina Catharina, naar Bergen; *Giezen* Jufvrouw [illegible], naar Memel; *Smit* Gezina en *Brouwer* Jonge Hero, beide [illegible] Engeland; *Schoemaker* Tweelingen, naar Rotterdam. — Van [illegible] den 28 Junij, *Bakker* Johanna, naar Amsterdam; *Peper* [illegible] den 29sten *Doodt* Eduard, beide naar Elsenenr. — Van [illegible] den 25 Junij, *Scholtens* Maria, naar Geffle; *de Boer* [illegible], naar Stockholm.

Vertrokken van Amsterdam den 10 Julij, kapit. *Prins* Roelfina, [illegible] Londen; *Mooi* Tiessina, naar Dantzig. — Van Texel den 10 Julij, *Stuit* Geerdina, naar Sunderland. — Van Smirna den 19 Junij, [illegible] Twee Gebroeders, naar Exeter.

Zoutkamp, 11 Julij. Binnengekomen den 8 Julij, kapit. *Lukkien* [illegible] Wilhelmina, van Stettin; den 9den *de Boer* Lamina, van [illegible]; den 10den *van der Berg* Jantina, van Newcastle. [illegible] Oostmahorn, *Brouwer* Hoop, van Rotterdam naar Stettin, [illegible] den 10 Julij, kapit. *Panjer* Heilina, naar Langzond.

[illegible], 11 Julij. Binnengekomen den 8 Julij, kapit. *Vos* [illegible] van Papenburg; *Hulzebos* de Vrouw Catharina, van Leer; [illegible] Margaretha, van Emden; *Dijkstra* Drie Gezusters, van Laur[illegible]; [illegible] Eendragt, den 9den *Ugen* Anna Sieberdina, *de* [illegible] Engelina en den 10den *van der Werff* Gezina Alida, [illegible] Noorwegen; *Bolmeijer* Twee Gebroeders en den 11den [illegible] Vr. Trientje, beide van Emden. [illegible] den 8 Julij, kapit. *Forma* Vrouw Trientje, naar Leer; *Feiken* Alida Adriana, op avontuur.

Delfzijl, 12 Julij. Binnengekomen den 7 Julij, kapit. [illegible] Vrouw Janna, van Oldenburg; den 8sten *Kraan* Vriend[illegible] Noorwegen; *Sievers* Jantina, van Leer; den 10den [illegible] Vrouw Geziena, van Bremen; den 11den *Legger* Geer[illegible] Hendrika, *Dik* de Vier Gezusters en *Pomper* Fen[illegible] 4 van Noorwegen; *de Boer* Zeelust, van Stettin. [illegible] den 8 Julij, kapit. *Bieze* Sophia en den 9den *Bakker* [illegible] naar Norden; *Burman* Geziena, den 10den *Pasman* [illegible]sabeth en *Pasman* Maria, alle 3 naar Leer; den 12den [illegible] Huisman, naar Noorwegen.

Harlingen, 5 Julij. Binnengekomen den 5 Julij, kapit. *Poel*[illegible], van Fredrikstadt; *de Grooth* Houthandel en *de Grooth* [illegible], beide van Christiaansand; *Brouwer* Elsina, van [illegible] Anna Elisabeth, van Riga; den 6den *van der Zee* [illegible], van Krageroe; *Nieting* Catharina, van Laurvig; [illegible] Hendrika Jantina, van Riga; den 8sten *de Boer* [illegible] Memel; den 9den *de Boer* Willem Carel, van [illegible] Willem, van Oudsoen; *Backer* Rhederiude, van [illegible] den 7 Julij, kapit. *Tillema* Onderneming en den 9den [illegible]drik, beide naar Noorwegen; den 10den *de Grooth* [illegible] naar Christiaansand.

Southampton, 6 Julij. Eenige honderden koopvaardijschepen, [illegible] tijd wegens tegenwind bij Gibraltar ten anker liggende, hebben den 29sten Junij, met frissche Oostelijke koelte, hune reizen voortgezet.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

4 Julij. Boon, Jantina, v. Liverpool n. Narwa, m. zout.
Kars, Clasina, v. Londen n. Petersburg.
de Boer Sap, Thelina, v. Londen n. Petersburg.
5 —— Lieffijn, Goede Verwacht., v. Straals. n. Londen, m. balken.
Jonker, Anna Sophia, v. Hartlepool n. Malmo, m. steenk.
7 —— Zaag, Alwina, v. Swinemunde n. Engeland, m. tarwe.
Glim, Vr. Willemtina, v. Koppenhage n. Amst., m. ballast.
Koster, Argo, v. Dantzig n. Londen, m. hout.
Blouw, Geziena, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
Pieper, Catharina, v. Memel n. Londen, m. ijzer.
Spijkman, Juliane Louise, v. Petersb. n. Amst., m. stukg.

De Wind den 4 Julij, W.N.W., N.W.; den 5den N.N.O., N.N.W.; den 6den Z.O.; den 7den N.N.O., N.O., N.N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

Memel, 3 Julij. Gepasseerde week is o.a. bevracht: naar Amsterdam tegen *f* 14 per last zaad.

Riga, 4 Julij. Naar de Maas *f* 19 en *f* 1 kapl. per last hennep en rogge en *f* 18 met *f* 1 kapl. per last vlas; naar Amsterdam *f* 18 *f* 1 kapl. per last rogge en hennep; naar Enkhuizen *f* 21 en *f* 1 per last hennep; naar Zwolle *f* 19 en *f* 1 kapl. per last rogge en hennep, *f* 17 en *f* 1 kapl. per last gerst; naar Harlingen *f* 21,25 voor de oude Amst. voet vuren balken.

Stettin, 5 Julij. Gesloten naar Holland voor olij *f* 17,50.

217de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

8ste Lijst. No. 16010 een prijs van *f* 100,000. No. 10833 een prijs van *f* 1500. No. 13547 en 14804 ieder een prijs van *f* 1000.

N.B. de HOOGSTE PRIJS van **100,000 GULDEN** is gevallen in de Kollekte van ***S. J. OPPENHEIM.***

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 12 Julij 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 9 *Julij.*

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 4,65	Bl. Voer, 36 ℔ *f* 2,55
Oude Bak 70 ℔ *f* 7,10	Veen 64 » » 4,55	Bl. Voer 38 » » 2,70
N. Oml. 68 » » 6,30	» 66 » » 4,85	» 40 » » 2,85
» 70 » » 6,80	N. GERST.	Zw. Voer » »
» 72 » » 7,30	Winter 56 ℔ *f* 4,10	» 38 » » 2,50
» Old. 68 » » 6,05	» 58 » » 4,40	» 40 » » 2,60
» » 70 » » 6,55	» 60 » » 4,70	» 42 » » 2,75
» » 72 » » 7,05	Zomer » »	BOONEN.
N. ROGGE.	» » »	Paardeb. *f* 4,¾ — *f* 5,¼.40
N. Inl. 64 ℔ *f* 5,25	Knobbe 60 » » 4 35	ZADEN, ENZ.
» » 66 » » 5,65	» 62 » » 4,70	Gr.Gortp.m. *f* 7,25,50
» » 68 » » 6,05	N. HAVER.	Par.100N.℔ *f* 10 *f* 13
» » 70 » » 6,45	Dikke 38 ℔ *f* 2.65	Koolz.
» » » »	» 40 » » 2,80	Oostfr. *f* 10 a *f* 10,25
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 2.95	Raapol.p.v. *f* 31 a *f* 31¼
Gr. Zd. 62 ℔ *f* 4,55	» 44 » » 3,10	Prijs der Boter
» » 64 » » 4,85	» 46 » » 3,20	¼ Ton *f* 23 a 23,25
» » 66 » » 5,15	» 48 » » 3,35	¼ Ton *f*

Tarwe en Rogge met weinig handel in een doen. — Boekweit schaars ter veil en goed prijshoudend. — Gerst vond tot lagere prijzen weinig koopers. — Haver genoegzaam niets in omgegaan. — Boonen stil. — Gort zonder handel. — De aanvoer van Avelzaad bedroeg ongeveer 7 lasten, hetwelk tot *f* 9,50 werd gelaten en waarvoor *f* 9.00 werd geboden, bij het afgaan der beurs nog onverkocht gebleven; na de beurs is nog verkocht tot *f* 9 a *f* 9,15,25.

AMSTERDAM, 9 *Julij.* Tarwe ter verzending aan cons.; in entr.: 125 ℔ r. Voorl. *f* 210; 129 ℔ o. r. Koningsb. *f* 253; 128 ℔ n. Lubecker *f* 241 bij partij. In cons.: 128 ℔ o. Fries. *f* 230; 125 ℔ n. dito *f* 220. — Rogge voor cons. en binnenl. verzending; 121 ℔ n. Odessa *f* 164.

Koolzaad onveranderd; op 9 vat in Julij 56 p. vl.; Sept. 56½ p. vl.; Oct. 57 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering in een doen; op 6/w. *f* 33; Vlieg. *f* 32; Sept. *f* 32,25 a 50; Oct. *f* 33—33 a 25; Nov. *f* 33,25—33,25 a 50; Dec. *f* 33,50 a 75; Mei *f* 35. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,50; Vlieg. *f* 30,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 39; Vlieg. *f* 38.

LONDEN, 7 *Julij.* Ten gevolge van het gunstige weder was de graanmarkt weinig bezocht, zoodat de prijzen van alle artikelen nominaal moeten beschouwd worden dezelfde te zijn als eergisteren.

LONDEN, 9 *Julij.* Van Inl. Tarwe was heden weinig ter markt en evenwel was het aanwezige tot de prijzen van l.l. Maandag niet gemakkelijk af te zetten. Vreemde konde niet dan tot lageren prijs geplaatst worden. Haver is 6 p. in prijs achteruitgegaan. Gerst, Boonen en Erwten bedongen nagenoeg de notering van het begin der week.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

Groningen, 12 Julij. Op de heden alhier gehoudene zomerpaardenmarkt was een aanzienlijk getal paarden aanwezig. De handel was, over het geheel genomen, tamelijk. De beste soorten, heden aan de markt zijnde, werden verkocht van *f* 150 tot *f* 250, doch men kocht ook middelmatige goede paarden tegen *f* 180 à *f* 190. Werkpaarden gingen tegen *f* 90 tot *f* 140 vlug van de hand.

LONDEN, 9 *Julij.* De veemarkt was heden lusteloos; de hoogste prijs van 8 ℔ ossenvleesch was 3 sh. 8 p.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 10 *Julij.*

Nederl., Werk. Schuld 2½ pCt. 63⅜, 63 7/16, 63 7/16; Dito Dito 3 pCt. 75½; Dito Dito 4 pCt. 95 7/16, 95½; O. I. Leening 4 pCt. 94⅞, 94 15/16; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 94⅜. — Belgie, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52½, 52⅝, 52½. — Frankrijk, Oblig. 3 pCt. 67⅞. — Spanje, Onbep. St. 1 pCt. 22 7/16, 22½, 22½; Dito 3 pCt. 49 7/16, 49½; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 45¼, 45⅜, 45⅜; Coup. Bewijz. 2 15/16. — Portugal, te Londen 5 pCt. 44⅞; Dito Dito 4 pCt. 40⅜.

Rusland, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108¼; Dito bij *Hope* 4 pCt. 92⅛; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 91⅞. — Polen, Cert. 4 pCt. 85¼. — Oostenrijk, Metalliek 5 pCt. 78 9/16, 78⅞; Dito Nieuwe 2½ pCt. 41⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 89⅞, 90, 90; Metall. La. B. 5 pCt. 89⅞, 90, 90; Amerik. Bank-Act. 4½, 9/16; Dito Orig. 3 15/16; Braz. 5 pCt. 99¾, ⅞; Nieuwe Mexik. 27⅞, 28, 27 15/16; Ecuador 4⅛; Venez. 3½ pCt 44¾; Grieken 5 pCt. 6 3/16; Met. 2½ pCt. 1851 40⅜, 7/16.

In Holl. fondsen was heden de stemming iets vaster, zonder dat de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

In geen der vreemde effekten is eenige merkbare verandering. Alleen waren Spaansche 1 pCts. en Binnenl. 3 pCts. bij eenige affaire iets aangenamer.

Bl. Gr. v. 500 £ 6.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63⅜ a 7/16; Spaansche 1 pCt. 22½; Binnenl. 3 pCt. 45⅜; Metall. 5 pCt. 78 9/16 a ⅝.

AMSTERDAM, 11 *Junij.* Effekten Societeit, te 4½ uur.

Bij geringe affaire zijn heden verhandeld: Spaansche 1 pCts. 22½. Binnenl. 3 pcts. 45½. Metall. 2½ pCts. 41 1/16. België bij Rotschild 2½ pCts. 52½, 7/16, ½. Mexik. 3 pCts. 28 1/16.

ADVERTENTIEN.

*** ALGEMEENE VERGADERING der **LEDEN** van het GENOOTSCHAP: **ter bevordering van Nijverheid**, te *Onderdendam*, op DONDERDAG den 22sten Julij 1852, des voormiddags te 11 uur, in het ZIJLVESTERHUIS te *Onderdendam.* — VERKIEZING van een LID van het BESTUUR. — HERZIENING van het REGLEMENT enz.

Namens het Bestuur,
De Secretaris:
Mr. A. J. van ROIJEN.

HARDDRAVERIJ TE EELDE.

Op DONDERDAG den 15den Julij e.k., **ter gelegenheid van de eerste aldaar te houden Jaarmarkt**, van wege eenige **LIEFHEBBERS**, om: Een fraai **CHAISGEREIDE** met **TOEBEHOOREN** tot Prijs;
Een dito **PIKEURS HOOFDSTEL** tot Premie.

Alle PAARDEN ten genoegen der KEURMEESTERS, zullen worden toegelaten. AANGIFTE des middags vóór 12 uur in het GEMEENTEHUIS aldaar; zullende de DRAVERIJ om 3 *uur precies* een' aanvang nemen.

HARDDRAVERIJ TE BEDUM,

op ZATURDAG den 17den Julij e.k., **ZONDER UITSTEL**, zooals den 6den Julij j.l. is geannonceerd.

G. VENEMA.

*** Ontvangen voor de ONGELUKKIGEN te ***Foxhol:***

Van den Burgemeester van *Slochteren*	*f* 77—92½.
,, ,, ,, ,, *Loppersum*	- 43—50
,, ,, ,, ,, *Uithuizermeeden-Binnend.*	- 93—85
Buitend.	- 17—20
,, ,, ,, ,, *Oldenzijl* en *Oosternieland*	- 7—50
	f 179—97½.

TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN.

De VEREEN. COMMISSIE heeft het genoegen te kunnen berigten, dat de **SCHILDERIJEN**, voor de **VERLOTING aangekocht**, van af **Maandag den 12den dezer**, dagelijks, 's middags van 12 tot 2 uur, zijn te zien. Zij durft de Kunstvrienden te gereeder ter bezigtiging van deze kleine maar schoone Verzameling van ruim 30 Schilderijen uitnoodigen, omdat er nu ook 2 fraaije stukken van den Heer P. van SCHENDEL geplaatst zijn.

De AANDEELEN in de VERLOTING zijn te bekomen aan het LOKAAL en bij de LEDEN der VEREENIGDE COMMISSIE.

Groningen, 8 Julij 1852.

De Vereenigde Commissie,
Namens dezelve:
F. de WITT, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot Antje Feringa beviel heden van eenen welgeschapen ZOON.

K. DIJKSTERHUIS.

Augustinusga, 6 Julij 1852.

*** Voorspoedig bevallen van twee DOCHTERS H. A. Koopmans, geliefde Echtgenoot van

A. J. DRILSMA.

Groningen, 8 Julij 1852.

*** Heden beviel van eene DOCHTER M. M. S. Schönfeld, geliefde Echtgenoot van

ABM. BROUWER.

Annerveen, 9 Julij 1852.

*** Nieuw Beerta, 11 Julij 1852. Bevallen van eene DOCHTER T. F. Botjes, geliefde Echtgenoot van

F. T. POPPENS.

*** Gorredijk, 4 Julij 1852. Heden namiddag overleed, tot onze bittere droefheid, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw ABIGAËL van GIFFEN, Wed. den WelEd. Gestr. Heer Mr. Petrus Gerhardus Steensma, in den ouderdom van ruim 68 jaren.

A. STEENSMA.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, ten gevolge van eene langdurige ongesteldheid, tot diepe droefheid van mij en hare betrekkingen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot HENRIETTA COENRADINA METZLAR, in den ouderdom van 60 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 21 jaren.

G. ATTEMA.

Oldeberkoop, 8 Julij 1852.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, onze geliefde Zoon HERO, slechts den ouderdom van 16 jaren en 11 maanden bereikt hebbende.

Martenshoek, 8 Julij 1852.

SIJTSE MEIHUIZEN.
C. MEIHUIZEN—STARKE.

*** Groningen, 9 Julij 1852. Heden overleed, in den ouderdom van ruim 74 jaren, Vrouwe LAMINA JOHANNA GÖTZ, Weduwe wijlen den Heer E. F. F. Beurskens.

Eenige kennisgeving.

*** Nog verheugd in de gelukkige geboorte van eene DOCHTER op den 7den dezer, werd heden onze geliefde MARIE, ruim drie jaren oud, na een langdurig lijden tot onze diepe droefheid van onze zijde weggenomen.

Groningen, 9 Julij 1852.

HERMAN RAKEN.
C. J. F. RAKEN, geb. **SORMANI.**

*** Heden morgen te half twee uur overleed mijn dierbare Echtgenoot WIJBRAND JANS KONING, *President-Schepper van het Wetsinger Zijlvest*, in den ouderdom van 65 jaren en bijna 6 maanden, na eene echtvereeniging van 13 jaren en bijna 3 maanden, nalatende drie Kinderen, waarvan twee uit een vorig huwelijk en eene aangehuwde Dochter.

Adorp, 11 Julij 1852.

H. L. ANKEN,
Wedw. W. J. Koning.

*** Den 8sten dezer maand overleed te *Gorssel* onze beminde Vader en Behuwd-Vader W. F. HESSELINK, in den ouderdom van ruim 78 jaren.

Winschoten, 11 Julij 1852.

B. HAITZEMA VIËTOR.
A. E. VIËTOR HESSELINK.

*** Alom kan **Ingeteekend** worden op eenen **VIERDEN DRUK** VAN DEN

BIJBEL VOOR KINDEREN,

DOOR
C. SCHMID,
Schrijver van de Kersavond.
Voor HUISGEZINNEN en SCHOLEN.
Naar het Hoogduitsch bewerkt door
J. M. L. ROLL,
Evang. Luth. Predikant te Amsterdam.
Uit te geven bij **TEN BRINK** en **DE VRIES**, te ***Amsterdam.***

In **18** of hoogstens **19** Afleveringen ieder van 3 Vel of 48 Pagina's, Gedrukt op *best velin* papier met eene nieuwe letter.

à 30 Cents **ieder** Aflevering.

De EERSTE AFLEVERING is bij alle Boekhandelaars voorhanden, en het PROSPECTUS Gratis te bekomen.

Na het **sluiten** der **Inteekening** wordt de prijs **verhoogd** en zullen in geen geval Exemplaren tegen Inteekenprijs afgeleverd worden.

*** **H. A. M. ROELANTS**, te *Schiedam*, heeft verzonden:

EEN NIEUW WERK van ***H. ZSCHOKKE,*** GETITELD:

LICHT EN SCHADUW.

Novellen.

Gr. 8vo. Één Deel, met Vignet, ***f* 3—10.**

Inhoud: Krijgsavonturen van een vredelievend Man. — Het Been. — De doode Gast. — De liefde van Uitgewekenen. — Wie regeert er? —

Van denzelfden Schrijver zag vroeger het licht:

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wet...*
JULIJ 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	THERMOMETER 8 u.	2 u.	8 u.	VOCHTIGHEIDSTOESTAND. 8 u.	2 u.	8 u.	WINDSTREEK. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	LUCHTGESTELDHEID. 8 uur.	2 uur.
4	767,09	766,01	764,93	19,4	26,8	21,3	0,87	0,62	0,84	W.	Z.O.	O.t.N.	helder	bewolkt
5	764,12	762,63	761,72	22,0	27,8	23,1	0,83	0,64	0,82	O.	O.	O.	»	weinig bewolkt
6	761.92	761,53	761,77	20,4	26,0	21,0	0,82	0,45	0,77	»	»	O.t.N.	»	helder
7	763,12	762,86	762,80	19,2	25,6	20,5	0,75	0,60	0,87	O.t.N.	N.O.	N.t.O.	»	»
8	764,16	763,54	763,10	20,6	27,2	21,0	0,83	0,66	0,87	N.O.	»	»	»	bewolkt
9	762,90	762,25	762,18	22,9	26,1	23,0	0,80	0,63	0,83	N.t.O.	»	N.O.	»	weinig bewolkt
10	762,74	762,39	762,54	24,8	30,4	23,8	0,78	0,62	0,89	N.O.	O.	O.	»	bewolkt

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 13den Julij
1852, *no.* 56.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

Tweede Kamer der Staten Generaal.

In de zitting van Maandag den 5den Julij zijn ingekomen vier adressen, houdende bedenkingen tegen de voorgedragen wet op het armbestuur, waaronder van den kerkeraad der Hervormde gemeente van Noorddijk.

's GRAVENHAGE, 10 Julij.

Naar de geruchten, die gisteren en heden alhier in omloop waren, zou thans voor de betrekking van minister van justitie zeer in aanmerking komen, mr. *M. P. H. Strens*, proc.-generaal bij het prov. geregtshof in Noord-Brabant. Men deelt het als gerucht mede, dat bevestiging behoeft.

[De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* wil weten dat de heer *Strens* reeds is benoemd tot minister van justitie.]

— Heden heeft een treurig ongeluk plaats gehad bij het schijf-schieten der jagers, bij welke gelegenheid een jager, die bij de schijf geplaatst was en waarschijnlijk door een verkeerd sein, hetwelk hij meende te hooren, uit den put kwam, door eenen kogel in het hoofd werd getroffen, waarop hij na eenige oogenblikken den geest gaf.

— Uit een van Brussel ontvangen berigt verneemt men, dat het verdrag omtrent eene Spoorweg-verbinding tusschen Nederland en België is geteekend of op het punt is van geteekend te worden. De verbinding zal volgens dat berigt plaats hebben: van Antwerpen in eene regte lijn tot onze grenzen omstreeks Esschen, en van daar over Nispen en Rozendaal, Stand daar Buiten tot de Roodevaart in de nabijheid van den Moerdijk. Van Rozendaal zal een zijtak worden gelegd tot Breda. Aan de concessie, die voor het leggen van den weg en den zijtak zal worden verleend, zal eene stoombootdienst worden verbonden van den Moerdijk langs Dordrecht tot Rotterdam. Reizigers en goederen zullen door de onderneming aan welke de concessie zal worden verleend, worden overgebragt tot aan het station van den Hollandschen spoorweg te Rotterdam.

Van den 9den. Wij vernemen, dat de prins-President der Fransche Republiek, ter gelegenheid der arbitrage door de Fransche en Spaansche regeringen aan het Nederlandsche gouvernement opgedragen, den heer *v. Sonsbeeck*, minister van buitenlandsche zaken, tot grootkruis van het legioen van eer, en den heer *Nedermeijer*, ridder van *Rosenthal*, minister van justitie, die tijdens de beraadslagingen over dat onderwerp het voorzitterschap van den ministerraad bekleede, tot groot-officier der zelfde orde heeft benoemd.

— Men verneemt, dat de Heer Mr. *H. F. van Meurs van Hulshorst* zijn ontslag heeft genomen als lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

— Lieden, die dezer dagen den ringdijk rondom het Haarlemmer-meer hebben bewandeld, van de *Leeghwater* naar de *Lynden* en Halfweg, en van daar langs de *Crucquius* terug naar de eerstgenoemde pompwerktuig, hebben binnen deze uitgestrekte vlakte geen water meer kunnen bespeuren. Den 10den Julij hebben eenige personen den drooggemaakten grond binnen den polder bezocht. Zij zijn daartoe de gegraven wordende vaart, van de *Lynden* naar de hoofdvaart, die den polder in de lengte doorsnijdt, tot op een afstand van anderhalf uur gevolgd en hebben zich van daar naar Aalsmeer begeven, zonder eenig water te kunnen ontdekken. Alleen aan de zijde van Aalsmeer heeft de nog diepe modder eenige moeijelijkheden gebaard. Over het geheel zijn, zoo men verzekert, de gronden midden in het Meer vaster bevonden, dan aan de kanten. Men meent het er thans voor te mogen houden, dat de onderneming, wat betreft het opvoeren van het water uit den droog te maken polder, zoo goed als volbragt is; en dat het alleen nog aankomt op de verkaveling, welker voltooijing veelal zal afhangen van het aantal der arbeiders, daartoe zullen kunnen worden te werk gesteld.

AMSTERDAM, 10 Julij.

Onlangs heeft zich hier ter stede eene hoogst belangrijke *Vereeniging* gevormd, *ten behoeve der arbeidersklasse* — eene *Vereeniging*, die zich ten doel stelt:

1). Het doen bouwen van model-woningen voor gezinnen uit den arbeiders-stand en wel op ledige erven en in zoodanige gedeelten der stad, welke daaraan de meeste behoefte hebben.

2) Het aankoopen van bouwvallige perceelen, ten einde af te breken en daarvoor doelmatige gebouwen voor straks genoemde klasse onzer bevolking, op te rigten.

Het groote doel, dat de vereeniging zich in dezen voorstelt, is alzoo: woningen te bouwen, die ruim en luchtig zijn, die de voor de arbeidende klasse noodige gemakken hebben, en dus in alle opzigten voldoen aan hetgeen heilzaam is voor de gezondheid, en tevens de genoegens van het huiselijk leven vermeerdert. Zoo zal er, om iets te noemen, door de vereeniging worden gezorgd voor genoegzaam licht, en het aanbrengen van voldoende lucht in de vertrekken, voor behoorlijke welwaterputten en pompen, regenbakken en pompen, portalen, privaten, vuilnisbakken en riolen, voor stookplaatsen, enz. enz., terwijl elke woning voorzien zal zijn van eene kast van vurenhout, eene glazenkast met twee openslaande deuren, een geslagen ijzeren fournuis, een ijzeren ledekant, twee geslagen ijzeren emmers met ijzeren deksels en hengsels, tot het bergen en afdragen van vuilnis en haardasch, enz. enz.

De Vereeniging heeft van de stad in de nabijheid der Willemspoort een uitmuntend terrein, tot het bouwen van zoodanige woningen gekocht en deed eergisteren avond het sloopen van een bestaand woonhuis, staande aan het einde van de Oostenburger Middenstraat en het daarstellen op die plaats van woningen voor 18 huisgezinnen, zoo als wij die hierboven in eenige opzigten beschreven, aanbesteden.

Ziedaar in weinige regelen het doel en de aanvankelijke bemoeijing geschetst eener Vereeniging, die niet voornamelijk beoogt *goedkoope* maar *goede* woningen te bouwen, die van haar kapitaal, reeds nu vrij aanzienlijk, doch hetwelk *kan* en ook wel *zal* worden vermeerderd, betamelijke opbrengst wenscht te trekken, doch die ook voorzeker hierin geleid wordt door de zucht om de gezondheid, het gemak en het genoegen van het huiselijk leven onzer arbeidende klasse te bevorderen en anderen op te wekken, om op dezelfde nuttige wijze een gedeelte van hun beschikbaar vermogen aan te wenden.

Het bestuur, door de leden der *Vereeniging ten behoeve der arbeidende klasse* uit haar midden gekozen, bestaat uit de heeren *Js. van Eik*, voorzitter; graaf *S. J. van Limburg Stirum*, *C. P. van Eeghen*, bouwheeren; *H. Willink*, penningmeester, en dr. *E. C. Heinsius*, secretaris.

— Dingsdag morgen is binnengekomen de jager van Maassluis, aanbrengende 67½ ton haring. De berigten zijn niet ongunstig; men ziet spoedig den derden jager uit zee te gemoet.

— De heer *Ernst Mahner* heeft eergisteren avond zijne voorlezingen over de zoogenoemde gezondheidsleer ten aanhoore van een vrij talrijk publiek begonnen en zal die heden avond voortzetten.

Gisteren morgen te 7 uur bevond zich de heer *Mahner* in den nieuwen aanleg bij de Willemspoort, om, ingevolge vroegere aankondiging, ook daar in de vrije lucht voor een aantal belangstellenden zijne leer (ook praktisch) toe te lichten. Hij was daarmede reeds een poosje bezig, toen een commissaris van politie met een aantal agenten verscheen, hem verzocht zijne rede te staken en naar het politie-bureau mede te gaan. De heer *Mahner* volgde oogenblikkelijk en daarmede was de les afgeloopen.

NIJMEGEN, 9 Julij.

Z. Exc. de Minister van oorlog heeft, bij afwijzende dispositie van den 25sten Junij, no. 52 B, beschikt op het door den Koning tot dat einde aan het ministerie van oorlog gezonden adres van den heer mr. *J. J. L. van der Brugghen* en vele andere ingezetenen van Nijmegen, daarbij verzoekende, dat de vesting Nijmegen verlaten en de vestinggronden aan de gemeente in eigendom mogen gegeven worden. Zijne Excellentie heeft ter kennis van de adressanten gebragt, dat, de vesting Nijmegen voor de verdediging van het Rijk noodig zijnde, aan hun verlangen niet kon worden voldaan.

LEEUWARDEN, 8 Julij.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 44 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding van de betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 5164 runderen.

— Heden werd alhier de 72ste vergadering van het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde gehouden.

— Gisteren vierde de weleerw. heer *C. J. Janson*, R.-K. priester en pastoor alhier, het 50jarig jubilé van zijne bekleeding van het priesterambt. Een 30tal pastoors uit deze provincie was tot bijwoning van dit zeldzame feest herwaarts overgekomen.

— Naar wij vernemen, is de sedert de beide laatste jaren waargenomene ziekte op de bladeren van de druivenboomen, die, in Frankrijk vooral zulke groote verwoestingen heeft aangerigt, ook in deze provincie opgemerkt geworden.

— Men schrijft uit de Lemmer, dd. 3den Julij:

„In den namiddag van Zaturdag j.l. verliet een schip, met ongebluschten kalk geladen, onze haven, doch keerde al spoedig daarin terug, wijl de schipper, nog niet ver in zee zijnde, ontdekte, een lek in zijn schip te hebben gekregen. Dat ongebluschte kalk, wanneer ze met water in aanraking komt, schielijk brand kan veroorzaken, bleek ook nu, want niet langen tijd lag het schip in de haven, of het stond in vlammen, zoodat de geheele lading is verloren geraakt, en het schip totaal is uitgebrand. Het werken van de brandspuiten, begunstigd door windstilte, is oorzaak geweest, dat de brand zich niet aan het havenhoofd, noch aan andere in de haven liggende schepen heeft medegedeeld."

ASSEN, 10 Julij.

Gisteren avond is alhier met zijne beide zonen gearriveerd en bij den logementhouder *Donker* afgestapt de heer *Rochussen*, Minister van Staat, gewezen Gouverneur-Gen. van Neerlands-Indie. Z.ed. is voornemens, heden de gestichten der M. v. W. te Veenhuizen te bezigtigen en vervolgens over Zwolle naar Amsterdam terug te keeren.

— Het gerucht, dat de Drentsche Kanaalmaatschappij zich tracht te bevrijden van het volbrengen van werken, waartoe zij zich verbonden heeft, schijnt zich, helaas! meer en meer te bevestigen. (*N. Dr. Ct.*)

Staten der provincie Groningen.

Zitting van Maandag, den 12den Julij.

Afwezig de heeren DE WAARD, TEN CATE en ADDENS.

Na voorlezing en goedkeuring der notulen wordt aan de orde gesteld:

De voordragt van Ged. Staten van den 10den Junij, daarbij aanbiedende de rekening wegens de enkele provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1852.

De heer MESDAG vestigt de aandacht op de groote kosten, die door den veearts gemaakt zijn, bij het afmaken van besmet vee onder Hornhuizen. Hij maakt daarop geene bedenking, om zoo op de reeds afgeslotene rekening terug te komen, maar om bij de behandeling van het nieuwe reglement, thans voorgedragen, daarop te letten.

De heer DE HAAN merkt op, dat juist het punt door den spr. aangehaald, bij Ged. Staten de aanleiding was geweest om in het reglement een art. op te nemen, waarbij aan Ged. Staten wordt opgedragen een tarief vasttestellen betrekkelijk de belooningen der veeartsen, enz.

Hierop wordt de voordragt in rondvraag gebragt en met algemeene stemmen aangenomen.

Verder wordt door den voorzitter mededeeling gedaan van de volgende nog ingezondene stukken:

52) Voordragt van Ged. Staten van den 8sten Julij, no. 41, nopens den aanleg van een provincialen kunstweg van Uithuizen naar Uithuizermeeden, enz. — In de vorige zomervergadering der Staten was een verzoek overwogen van de gemeentebesturen van Bierum, Zandt en Uithuizermeeden, betrekkelijk den aanleg van een kunstweg van Appingedam naar Uithuizermeeden met zijtakken. Vermits toen niet alle belanghebbende gemeentebesturen zich tot de Staten daarover hebben gewend is de zaak aangehouden en aan Ged. Staten opgedragen om de gemeentebesturen aan te schrijven, zich zooveel mogelijk met hen te verstaan. Hieraan is voldaan door de gemeentebesturen van Uithuizen, Uithuizermeeden en Loppersum, maar niet door die van Appingedam, Bierum en Zandt. Ged. Staten stellen, daar hier van geene hoofdverbinding in het belang van de geheele provincie kan sprake zijn, voor, het verzoek van Uithuizen en Uithuizermeeden af te wijzen en de gemeentebesturen te verwijzen naar het besluit van den 14den Aug. 1849, waarbij eene subsidie van 30 pCt. van kosten van eersten aanleg is bepaald en voorts aan het gemeentebestuur van Loppersum te berigten, dat hun verlangen wordt voldaan voor zooveel, als de gemeente Zandt niet heeft toegestemd. — In handen van eene commissie, bestaande uit de heeren: W. DE SITTER, LAND, MULDER, SMID en M. v. D. TUUK.

53) Adres van den raad der gemeente Uithuizermeeden, betrekkelijk den aanleg van voormelden kunstweg en de daarvoor te verleenen subsidiën. — Bij besluit van den 23sten Maart l.l. heeft deze het aanbod gedaan van 70 pCt. en bovendien kostelooze afstand van den grond voor dezen kunstweg; hij hoopt dat hierin door Prov. Staten zal worden toegestemd en dat zulks niet zal worden afhankelijk gesteld van den wil van naburige gemeenteraden. Hierbij wordt nog de groote behoefte aan zulk een weg aangetoond. Verder wordt gezegd, dat het gemeentebestuur besloten heeft een kunstweg aan te leggen naar *'t Maar* van pl. m. 3500 ellen, waarvoor zij een subsidie van 30 pCt. uit provinciale fondsen verzoeken. — Dezelfde commissie.

54) Adres van P. CAMPHUIS en anderen, ingezetenen van de gemeente Uithuizermeeden, daarbij verzoekende, dat zoodra mogelijk de daarbij bedoelde kunstweg van Uithuizen naar Uithuizermeeden moge worden aangelegd. — Dit adres is strekkende, om het verzoek van het gemeentebestuur, zoo even genoemd, te ondersteunen en nader daarop aan te dringen. — Dezelfde commissie.

55) Adres van J. J. TROST, e.a., ingezetenen van de gemeente Bierum, verzoekende, dat de daarbij genoemde vischtuigen, n.l. aaljagtnetten, aalzegen en aalroetnetten, als geoorloofd in het reglement op de jagt en visscherij mogen worden opgenomen. — Ter griffie. — De voorzitter deelt nog aan de vergadering mede, dat in der tijd door hem, omtrent bezwaren in het punt van jagt en visscherij, inlichtingen zijn gevraagd van den minister van binnenl. zaken, geheel van toepassing op het ingediend adres, en dat die daarom mede ter griffie zullen worden gedeponeerd.

De heer MODDERMAN brengt hierop het verslag uit van de centrale afdeeling nopens het ontwerp-reglement tot regeling der jagt en visscherij. — Op voorstel van den voorzitter wordt dit ter griffie gedeponeerd en zal op Woensdag in behandeling worden genomen.

Daar er geene werkzaamheden meer zijn, wordt deze zitting gesloten en de volgende bepaald op morgen, des middags te 12 uur.

GRONINGEN, 5 Julij.

Wij vernemen uit *'s Hage*, dat bij de behandeling van de *concept-wet op het armbestuur*, in de afdeelingen, de gevoelens der leden van de Tweede Kamer nog al verdeeld zijn geweest. De heer BLAUPOT TEN CATE heeft bij zijne afdeeling eene nota ingediend, strekkende tot wijziging van de drie eerste artikelen der wet, in dien geest, dat in art. 1 zou worden bepaald: „dat de *Staatszorg* omtrent het armwezen zich onderscheidt in eigenlijk *Bestuur* en in *Toezigt*"; en dat in art. 3 worde aangewezen, dat het eigenlijk *Bestuur* zal gaan over litt. *a* en *c*, de *burgerlijke* armbesturen en de *gesubsidiëerde* diaconiën, — het *Toezigt* (als politie-maatregel) over litt. *b* en *d*, de *kerkelijke*, *ongesubsidiëerde* diaconiën en de *vrijwillige* vereenigingen van liefdadigheid." — Dit onderscheid zou in de verdere artt. der wet kunnen worden doorgevoerd. — Overigens schijnen de werkzaamheden der Kamer voor deze zitting vrij spoedig ten einde te zullen spoeden.

— Den 10den dezer had alhier de gewone jaarlijksche promotie en prijsuitdeeling aan het Stedelijk Gymnasium plaats, nadat Zaturdag, Maandag en Dingsdag te voren de examens in alle vakken, met open deuren, ten overstaan van curatoren waren afgenomen. Na eene voorafspraak van den rector, waarbij hij aan zijnen dit jaar overleden ambtgenoot, de heer O. PEERLKAMP, in leven 1ste praeceptor aan het Gymnasium, met een kort woord gedacht en de bij opvolging nieuw aangestelde 1e en 2e praeceptoren, dr. M. D. KAN en dr. J. A. WIJNNE met hunne bevordering geluk wenschte, beklom de verdienstelijke jongeling J. A. VAN GENNEP het spreekgestoelte en hield eene declamatio *de causis interitus Athenarum bello Peloponnesiaco*, d. i. *over de oorzaken, waardoor Athene in den Peloponnesischen oorlog te gronde is gegaan.* Hierna werd hij met de prijzen voor het latijn, grieksch, geschied.- en wiskunde vereerd, *met den hoogsten lof* en zijne medeleerlingen A. FOLMER, W. REILINGH, D. DE [illegible] (met een prijs voor de wiskunde) en H. MIEDEN[illegible], *met lof* van de zesde klasse van het Gymnasium ontslagen.

Van de *vijfde* naar de *zesde* klasse werden bevorderd: C. Star Busmann, met prijzen voor het lat., wisk. en geschied., J. J. Schneither, met prijzen voor het grieksch, geschied., aardrk. en fabelk., en een buitengewonen voor de beoefening der mod. talen, B. R. H. Wilbrink [illegible], met een prijs voor de aardr., F. A. R. A. van Iterson, A. Bulthuis Evertz. — Van de *vierde* naar de *vijfde* klasse gingen over A. J. Kan, met een prijs voor het lat., L. Israëls, met prijzen voor het gr., wisk., gesch. en aardrk., E. J. J. M. Canter Cremers, W. Stahl de Boer, H. A. Spandaw, met den prijs voor de fabelk., W. Jansonius, H. Rost. — Van de *derde afd. A* gingen tot de *vierde* klasse over, S. Westerbaan Muurling, met prijzen voor lat., gr., wisk., gesch., aardrk., eng., hoogd., fransch., M. Niemeijer, met prijzen voor wisk., gesch., aardrk., J. Swaagman Cremer. — Van de *derde kl.*, afd. *B*, werd L. Bulthuis, *met den hoogsten lof* ontslagen. Hij ontving prijzen voor het Eng. en de wisk., en nam met eene Hoogduitsche declamatie *over de ontdekkingen der Portugezen*, afscheid van het Gymnasium. — Van de *tweede* klasse, afd. *A*, werden tot de *derde*, afd. *A*, bevorderd, J. Pelick Stratingh, met prijzen voor het Latijn, gesch. en aardrijksk., J. A. Einthoven, met prijzen voor het Fransch, de wisk. en het Nederd., R. Cremer, met den prijs voor het Hoogd., C. M. Kan, J. R. van Iddekinge, B. Ermerins, J. J. Schneither, Az., E. J. de Savornin Lohman, L. Trip. A. G. Harger had de prijzen in het Eng. en de wisk. behaald. — Van de *eerste* naar de *tweede* klasse gingen over, E. W. Laman Eijssonius Wichers, met prijzen voor het Fransch, Nederd. en gesch., K. Klein, met prijzen voor het Hoogd. en aardrijksk., H. Uchtman, met den prijs voor de wisk., S. M. S. de Ranitz, met een getuigschrift van vlijt en goed gedrag.

De gratiarum actiones op de verschillende klassen werden in het Latijn, Engelsch en Fransch met bevalligheid voorgedragen, en deze plegtigheid met muzijk aangevangen, afgewisseld en besloten, liep tot genoegen der toehoorders af.

— Door een der leden van de gedeputeerde staten is Vrijdag l.l., in het bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat, in het provinciehuis alhier aanbesteed:

1) het onderhoud van de zeesluis de Statenzijl, nabij de Nieuwe Schans, en aanhooren van dien, van den dag der goedkeuring tot en met den laatsten December 1857. Hierop zijn twee biljetten ingekomen, als van W. KLAASSENS KOOP, te Nieuwe Schans, voor *f* 197 's jaars, en van E. E. HOVEN, te Oude Zijl, gemeente N. Schans, voor eene jaarlijksche som van *f* 201.

2) Het onderhoud van den rijks-watermolen, staande aan de rivier de Binnen-Aa bij de Nieuwe Schans, met de daarbij behoorende werken, ingaande met den dag der goedkeuring tot den laatsten December 1857. Op dit werk waren insgelijks twee inschrijvingsbiljetten ingekomen, zijnde van A. H. WAGHO, te N. Schans, voor *f* 219 jaarlijks, en van F. G. VAN BALEN, te Oude Zijl, voor eene jaarlijksche som van *f* 216, of *f* 1296 in het geheel.

— Door burgemeester en wethouderen dezer gemeente is Zaturdag l.l. door hunnen gecommitteerde, bij enkele inschrijving herbesteed: Het herstellen van metselwerken aan de walmuren aan de Zuider- en Noorderhaven, van den Apoortenboog tot aan den Kijk-in-'t Jatsboog, met uitzondering van de muurwerken der sluis en draaibrug.

Op deze werkzaamheden zijn vier inschrijvingsbiljetten ingekomen, als van 4½ pCt. boven het tarief, *f* 4—45 boven de berekening van het tarief, 4 pCt. boven het tarief; — de laagste inschrijver was J. W. KUITERT, timmerman en metselaar alhier, voor *f* 1—75 beneden het tarief.

— Laatstleden Donderdag werd hier ter stede, aan de zuidzijde van het Zuiderdiep, de eerste steen gelegd van eenen stoom-korenmolen, tot welks oprigting de noodige concessie is verleend, door den *eenentachtigjarigen* heer P. MULDER, in tegenwoordigheid van zijne kinderen en kindskinderen.

— Zaturdag voormiddag had het 6jarig zoontje van ALBERT KOOPS, wonende aan de stijfselfabrijk van den heer MULDER, aan den Horenschen dijk, bij eene sloot op de eene of andere wijze bezig zijnde, het ongeluk van daarin te storten. Niemand bevond zich op de plaats des ongevals; doch de vrouw van JAN BRIL, mede aldaar wonende, snelt op het hulpgeschrei van het knaapje derwaarts, springt te water en heeft het geluk het kind te redden, dat anders zeer waarschijnlijk het slagtoffer daarvan had kunnen worden.

— In den voormiddag van den 8sten dezer, des morgens ongeveer te 9 uur, werd op zeer vele plaatsen in de meest-verwijderde oorden onzer provincie, en, naar men ons verzekert, ook in de naburige provinciën Friesland, Drenthe en Overijssel, alsmede in Oostfriesland, bij een' volkomen helderen hemel, een hevig geraas gehoord, vrij wel overeenkomende met het geluid van een' wagen, over eene brug rijdende, of ook met het regelmatig ratelen van een' eenigzins verwijderden donder. Volgens de meesten werd er eerst een hevige knal gehoord, als had er eene geweldige uitbarsting plaats, waarna er een vrij langdurig afnemend rommelen gehoord werd, dat na eenige oogenblikken weder op gelijke wijze zich met nieuwe kracht herhaalde. Sommigen beweren drie knallen als kanonschoten gehoord te hebben, waarop het meer regelmatig geraas volgde. Over den duur zijn de berigten verschillend, dat niet te verwonderen is, daar men zich zoo ligt in het bepalen van den tijdsduur van eenig verschijnsel kan bedriegen. 't Schijnt, dat men er een paar minuten voor moet rekenen. Over de sterkte van het geluid zijn de berigten, zelfs van ver van elkander liggende plaatsen, niet zeer uiteenloopend. Aangaande de rigting, waarin het geluid werd gehoord, loopen de berigten meer uit elkander. Velen meenden, dat het geluid uit het Zuiden kwam, of wel uit het Z.W. en door het Zuiden tot het O. ging. In Friesland meent men vrij duidelijk het geluid in eene Z.O. rigting gehoord te hebben. In het Oostelijk gedeelte der provincie Groningen geeft men eene Z.W. rigting op. Wij vernamen een en ander van personen, die op verschillende plaatsen, en daaronder van de oostelijke en westelijke grenzen van onze provincie, alsmede op verschillende plaatsen in Drenthe het geluid hadden waargenomen. Na de gegevene mededeelingen, hielden wij reeds dadelijk het verschijnsel voor het uitwerksel van een' in de hoogste gewesten van onzen dampkring ontploffenden vuurbol, en werden daarin bevestigd, door de verzekering van een paar waarnemers, die verklaarden, eene vurige lichtstreep aan den hemel gezien te hebben, terwijl een ander meende, eene vuurmassa van den hemel te hebben zien nedervallen. Wij twijfelen niet, of de ontploffing van een' zoodanigen vuurbol moet als de oorzaak van het voor velen zoo raadselachtige verschijnsel worden aangemerkt. Waarschijnlijk heeft er ergens een meteoorsteenval bij plaats gevonden en zullen de berigten daarvan de zaak nader bevestigen. Ligtelijk echter heeft deze steenval in eene min bewoonde streek plaats gehad en wordt er daardoor niets verder van vernomen. Indien het verschijnsel bij den donkeren avond had plaats gevonden, zoude zonder twijfel het licht de opmerkzaamheid der waarnemers meer op de oorzaak van het verschijnsel hebben geleid, daar nu het heldere zonlicht, bij den wolkeloozen hemel, den bol zelven en den achterlatenden vuurstraal aan het oog van de meeste der verraste waarnemers misschien heeft ontrokken. Schier ieder jaar hebben er, nu eens hier dan daar, soortgelijke verschijnsels plaats, en menigvuldige voorbeelden zouden wij uit natuurkundige werken en tijdschriften kunnen aanhalen, hoe bij een soortgelijk geluid, dat nu eens met het gebulder van 't geschut, dan met een aanhoudend geweervuur of ook met het geraas van een' over een' straatweg rijdenden wagen werd vergeleken, een of ook wel eene menigte van zoogenaamde meteoorsteenen zijn nedergevallen. Bij nacht zag men meestal een' vurigen bol, waaruit deze steenval plaats had; bij dag werd deze soms niet, soms ook als een meer of min donker wolkje waargenomen.

Zonder stellig te willen beslissen of bovengenoemd verschijnsel werkelijk, zoo als meestal het geval is, van een' meteoorsteenval is vergezeld geweest, dan of de bij het chemisch proces, dat tot de explosie aanleiding heeft gegeven, ontstane stoffen in den dampkring zijn verdwenen zonder de oppervlakte der aarde te bereiken, zoo houden wij het toch voor zoo goed als zeker, dat alleen een soortgelijk meteoor als de oorzaak van het zonderbare geluid moet worden aangenomen.

[*Ingezonden.*]

Uit *Fiewerd*, den 8sten Julij, berigt men ons dienaangaande: „Op heden morgen, omstreeks negen uur, heeft

men bij eenen helderen hemel een geraas vernomen als van eenen donder, en wel zoo, dat velen buiten de huizen kwamen om te zien, van waar dit geraas zijn' oorsprong zoude hebben. Het geluid kan niet beter worden uitgedrukt dan dat van eenen geweldigen donder, hetwelk evenwel wel 3 à 4 minuten duurde."

Uit het *Westerwoldsche* berigt men ons:

„Even als elders, werd verleden Donderdag morgen omstreeks 9 uur in het *Westerwoldsche* op verschillende verre uiteenliggende plaatsen een lang dreunend geluid gehoord, terwijl de hemel helder en nergens eene onweerswolk te zien was; zoodat niemand weet, waardoor dit gedreun is ontstaan. — Enkelen schrijven zulks aan eene aardbeving toe."

Uit *Grootegast* schrijft men ons daarover het volgende: „In den morgen van den 8sten dezer, omstreeks negen uur, werd ook in deze gemeente een geluid waargenomen, heel hoog in de lucht, in de rigting van het W.N.W. naar het O.Z.O. Drie malen hoorde men eenen hevigen slag, — telkens minder hevig, — waarop nog eene menigte opeenvolgende slagen gehoord werden, die langzamerhand in sterkte afnamen.

Is bij het waarnemen van dergelijke zeldzaam voorkomende verschijnselen dikwijls opgemerkt, dat zulks van de Godheid eene aankondiging zou zijn van hongersnood, pestelentiën, dure tijden, oorlog, met al de aankleve van dien — nu hoorde ik niemand een woord daarover reppen, — wel werd de meening geuit dat het springen van eene stoomboot dit geluid zou hebben kunnen veroorzaken, anderen dachten aan de ontploffing van het in de lucht vliegen van een kruidmagazijn, stoomfabrijk of van een kruidschip. Het laatste verkreeg bij eenigen niet weinig de zekerheid, toen men zich herinnerde, dat in 1807 te Leijden, door het in de lucht vliegen van een kruidschip, ook op verren afstand waargenomen, een dergelijk geluid was veroorzaakt. Men verliest zich inmiddels in gissingen en ziet verlangend uit, wat de oorzaak van het waargenomene mag zijn."

Eveneens werd te *Wildervank*, *Stads-Kanaal*, *Ommelanderwijk* enz. omstreeks 9 uur dezelfde zware, dreunende slag gehoord.

De *Pr. Friesche Ct.* zegt er het volgende van:

„Gisteren morgen tusschen 8½ en 9 uur heeft men in het oostelijk gedeelte van onze provincie, en zelfs in plaatsen die niet meer dan 1 uur van deze stad zijn gelegen, een geraas gehoord, dat 2 à 3 minuten duurde (volgens sommigen zelfs veel langer) en niet ongelijk was aan dat van het hollen van een' zwaren wagen op een' straatweg. Drie knallen, alsof men in de verte kanonnen hoorden afschieten, gingen het geluid vooraf, zoodat men in den beginne aan donder dacht. Vrij duidelijk kwam dit verschijnsel van de zuid-oostzijde, hetwelk bevestigd wordt, omdat in de provincie Drenthe, en met name te Dieveren, alwaar paardenmarkt was, een en ander veel heviger dan hier is gehoord en niet weinig schrik en ontsteltenis onder de bewoners dier streken heeft verspreid. Wij zien belangstellend uit de oorzaak van dit zoo ongewone verschijnsel te vernemen."

De *Dr.* en *Ass. Ct.* deelt daaromtrent het volgende mede:

„J.l. Donderdag morgen ongeveer half negen hoorde men alhier een vreemd geluid, veel overeenkomst hebbende met een' hevigen donder in de verte of met het ratelen van een' wagen over eene keistraat; het heeld ettelijke seconden aan. Donder echter kan het niet geweest zijn, omdat de lucht helder was. Uit verschillende plaatsen berigt men ons, hetzelfde gehoord te hebben. Te Peize was het geluid gelijk aan kanonschoten, die elke seconde herhaald werden, terwijl het geluid eindigde in een donderend gegons, dat allengs in het zuiden wegstierf. Te Vries hebben eenige lieden op den toren geweest, meenende, dat de stoommachine in de fabrijk te Veenhuizen gesprongen zoude zijn. Te Dieverbrug en te Hijken hebben eenigen, gelijk men verhaalt, zich verbeeld, den grond te voelen dreunen. Dat de stoommachine in de gemelde fabrijk zou gesprongen zijn, bevestigt zich gelukkig niet, ook tot nog toe niet het gerucht, dat ergens een kruidmagazijn zou gesprongen zijn. De oorzaak van het zonderlinge geluid ligt voorshands nog in het duister. Iemand, die toen hij het geluid hoorde, met het oor op den grond is gaan liggen, verzekert, dat het geluid uit den grond kwam, en meent, dat hier aan eene aardbeving moet gedacht worden."

— Omtrent den staat der gewassen in onze provincie in het algemeen, is ons van eene goede zijde het volgende berigt:

Over het *algemeen* zijn de gewassen, zoowel de zomer- als wintervruchten thans zeer goed, en kunnen wel gezegd worden beter te zijn dan gemiddeld, over een aantal jaren genomen. Eene voetreis, dezer dagen door de geheele provincie gedaan, met het doel om den toestand van de ziekte, welke in 't koolzaad en de aardappelen heerscht, heeft mij de veldvruchten algemeen zeer gunstig doen kennen. Van koolzaad en gerst treft men in de verschillende oorden van dit gewest vele stukken aan, die uitmuntend zijn, veel stroo opleveren, en een' ruimen oogst beloven. Tarwe staat in het algemeen zeer goed, en vele landen beloven een' ruimen oogst; die op de zachte zavelgronden van de Zeerijp, 't Zandt, Uithuizermeeden, enz. beter is geslaagd dan wel op sommige zware kleilanden. De rogge belooft een' middelmatigen oogst op de *klei-* en *zavellanden*; voordeeliger vertoont die zich op de *zandgronden*. Haver, zomergerst en boonen leveren veel stroo op, en beloven een ruim beschot. Zelden staan de zomergewassen op de zavellanden zoo gunstig als thans; echter komen er op de zware- en ook op de Meeder-kleilanden stukken boonen voor, uit de hand gezaaid, die slechts zeer middelmatig en daar beneden zijn. Het voordeel van de rijenteelt, vooral op kleilanden, is bij natte tijden zeer in het oog vallend.

De aardappelziekte heeft zich in de laatste acht dagen bijna overal weer vertoond. Zoo als ook in vroegere jaren, vertoont de ziekte zich in zeer verschillenden graad, hier meer daar minder. Even als in andere jaren van ziekte, worden de fijnere soorten er eerst door aangetast, schoon de vroegrijpen, die thans algemeen beginnen gerooid te worden, ook meerendeels al door de ziekte aangedaan zijn, of het dagelijks worden. Het is merkwaardig dat de vroegrijpe aardappel, van dezelfde soort, op denzelfden grond, en met dezelfde behandeling, en ten zelfden tijde ongeveer gepoot, nog een groot verschil in den ziektestaat oplevert. Zoo heb ik b.v. te] Zandeweer op den 5den Julij dezes jaars nog bijna geen spoor der ziekte aangetroffen, en die was er ook naauwelijks aanwezig, volgens de verzekering van landbouwers en arbeiders; terwijl de ziekte in het hier aangrenzende Uithuizen reeds vrij algemeen was.

De zoogenoemde ziekte in het koolzaad, is uit vroegere berigten reeds bekend, schoon het kwaad niet zoo belangrijk is, wanneer men n.l. de geheele provincie in aanmerking neemt, als sommige berigten hebben medegedeeld. De ziekelijke toestand bestaat in het versterven van den stam, doorgaans op ongeveer 5 palmen van den grond, ter lengte van een palm doorgaans. In het ziekelijke deel heb ik in twee stammen zeer kleine, voor 't bloote oog naauw merkbare wormpjes opgemerkt; maar meer in getal waren er zeer kleine zoogenoemde bladluizen aanwezig. Het meest vertoont deze ziekelijke toestand zich in het *vroegst* gezaaide koolzaad. Sommige stukken land zullen daardoor weiligt een à twee mudden per bunder minder beschot opleveren; op vele landen echter zal die schade naauwelijks merkbaar zijn; zoodat deze ziekelijke toestand, *over het geheel genomen*, geen belangrijk nadeel zal veroorzaken. Het is den landbouwers ten overvloede bekend, dat er *altoos* in het koolzaad zoogenoemde *voorloopers* voorkomen, waarvan 't zaad bij 't zichten meestal verloren gaat.

De graslanden leveren meer op dan gemiddeld. De hooilanden zijn voordeelig, en het weder sedert de laatste acht dagen begunstigt een' oogst van voortreffelijk hooi. Ten gevolge van veelvuldige regens, gepaard met warm weder, zijn de weiderijen in 't algemeen ruim, zoodat door overvloedige weide, zoowel als veel, en tot heden toe, in deze provincie, ook uitmuntend gewonnen hooi, de graslanden een' ruimen voorraad opleveren.

De veestapel verkeert in een' gezonden staat. De rundveeziekte bestaat thans in deze provincie in 't geheel niet. Paarden en schapen zijn mede bevrijd van ziekten. Zelfs heeft zich thans nog niet, althans niet van eenige beteekenis, de varkensziekte vertoond, die in deze provincie overigens sedert ongeveer 30 jaren, bijna elken zomer in meerdere of mindere mate woedde, en veel schade aanrigtte.

Wanneer men alles zamenvat, dan kan men het tegenwoordige jaar 1852 voor de Landbuishouding allezins gunstig noemen. H. D.

Uit het *Westerwoldsche* berigt men ons over dat onderwerp:

„Over het algemeen beloven de vruchten in het Westerwoldsche een goeden oogst. — De rogge die dit voorjaar dun en schraal was opgeschoten, heeft in de laatste maanden een geheel ander aanzien gekregen. Zij is thans lang van halm en zwaar van aren. — Het hooi is reeds grootendeels gewonnen en levert omstreeks een vierde meer op dan in gewone jaren. — De aardappelen staan in vollen bloei en het loof is thans nog frisch van kleur. Van de ziekte is nog niets te bespeuren. — De veenboekweit begint te bloeijen en staat overheerlijk. — Ook de zomervruchten als haver en gerst alsmede de tuinvruchten beloven een rijken oogst. Alleen de vruchtboomen geven weinig uitzigt op een goeden ooft."

Uit het zuidelijk deel van *Achtkarspelen* wordt ons daaromtrent het volgende medegedeeld:

„Haver, boekweit en rogge zijn boven alle verwachting. Vooral de boekweit belooft vele vruchten; doch de vroege aardappelen zijn niet vrij van de ziekte. In de winteraardappels kan men zulks nog niet bespeuren."

[De berigten, die van alle zijden uit de provincie *Overijssel* ontvangen worden ten aanzien van den staat der veldvruchten, zijn bij uitstek gunstig en veelbelovend.

In de *Oostenrijksche staten* ziet men een' overvloedigen graanoogst te gemoet.

De graanoogst in Hongarije, waarmede reeds een aanvang is gemaakt, wordt door deskundigen voor de overvloedigste in deze eeuw gehouden.]

— Op den 3den Junij is in de bus van het postkantoor te Groningen door den horlogiemaker M. SLEUTELAAR gestoken een brief, bevattende: 2 bankbiljetten ieder groot ƒ 25, no. 46 en 90, en 1 muntbiljet van ƒ 10, no. 29205, geadresseerd aan F. SLEUTELAAR, schrijnwerker te Krimpen aan den IJssel. Deze brief met deszelfs inhoud is niet aan den geadresseerde geworden, en de recherches, aan het postkantoor en aan het hulpkantoor te Krimpen zijn tot nu toe vruchteloos geweest.

— Men berigt ons uit *Onderdendam*, den 9den Julij:

„Gisteren werd hier weder een heerlijk volksfeest gevierd. Het was het openbaar jaarlijksch zangfeest van de liedertafel Onderdendam. Reeds vroeg in den morgen wapperden van verschillende gebouwen en schepen de vlaggen, als boden en tolken van feestgenot. In den namiddag vereenigde zich in ons bevallig dorp eene aanzienlijke menigte van menschen, zoowel uit verschillende dorpen in onzen omtrek, als uit de hoofdstad van ons gewest. Onder deze waren ook de werkende leden der liedertafel, als zoo vele kleinere afdeelingen van deze, hier tot een groot en harmonisch geheel te zaam vereenigd. De kerk was voor deze de plaats van voorloopige zamenkomst. Van daar trokken de leden omstreeks half vier in geregelde orde, volgens de verschillende stemmen, waartoe zij behoorden, op naar het open plein in het midden van ons dorp, de Zijlvester kamp geheeten. — Door de belangelooze en onvermoeide zorg van de directie der liedertafel en door de welwillende medewerking van zoo vele welgezinde inwoners, was het gelukt op dat plein eene groote opene tent te doen verrijzen, voor de verschillende partijen van den zang amphitheatersgewijze ingerigt. Tevens bevonden zich op dit plein en in het midden dier tent beoefenaren der toonkunst uit Groningen en Middelstum, herwaarts gekomen om den zang te begeleiden. En nadat zich hier en in den omtrek van dit plein leden en toehoorders vereenigd hadden, begon men met de uitvoering der heerlijke zangstukken voor dit feest bestemd, en gedeeltelijk door een der leden van het bestuur daartoe vervaardigd. — De leiding van zang en muzijk was opgedragen aan den onderwijzer SCHUURMANS. Liefelijk klonken de schoone toonen van zang en muzijk door ons ruime dorp en daarbuiten; overal zag men wandelaars of toeschouwers met de liederen in de hand, de koren volgende, of ook onwillekeurig medezingende, en ieder betuigde zijne hooge ingenomenheid met zulk een volksfeest, en zijne blijdschap dat het door het schoonste weder begunstigd werd. En menigeen die met opmerkzaamheid den inhoud der liederen gadesloeg, en het niet voorbij zag hoe daardoor de hartverheffendste gewaarwordingen en edelste gezindheden werden opgewekt, en hoe men zulke liederen niet met gevoel en nadenken kan aanheffen zonder reiner en beter, godvruchtiger en waarlijk blijmoediger te worden, gevoelde zich bestraald met het licht der hoop, dat het beter met onze volksfeesten zal worden, en dat door de honderde schoone liederen, die alzoo verspreid en in scholen en huisgezinnen aangeheven worden, de ellendige straatdeunen, die de goede zeden verpesten, zullen verdrongen worden en men bij verschillende huiselijke of openbare feesten waardige stof voor de leiding van feestvreugde met zich zal omdragen, even bevrediegend voor ons gevoel aan het schoone, als van het goede.

„Heerlijk liep eindelijk onze feestviering af, en onder de hartelijkste dankbetuiging van het bestuur, door den welbespraakten mond van deszelfs tijdelijken voorzitter, aan de zangers, zangeressen, en de beoefenaren der toonkunst gebragt, alsmede aan den verdienstelijken SCHUURMANS voor zijnen betoonden ijver en welwillendheid, voegden zich verschillende gezelschappen bij elkander, en werd verder de avond in feestelijke stemming doorgebragt, en menigeen keerde huiswaarts met de gedachte in het hart, zoo wordt het beter, en met de luide uitgesprokene hoop van hier op het volgend jaar, weder zulk een feest te mogen vieren."

Mogt deze door het departement Onderdendam vóór 2 jaren het eerst aangevangene en zoo goed geslaagde proeve, om edeler volksfeesten te geven, dan tot nu toe pleegt te geschieden, steeds meerdere navolging vinden.

— Zaturdag laatstleden werd te Ezinge, onder begunstiging van het allerschoonste weder, de jaarlijksche harddraverij gehouden, waaraan vijf paarden hebben deel genomen; — de prijs, bestaande in een fraai gouden horologie, is behaald door het zwart merriepaard van den heer A. DE BOER, van het Ruigezand, bereden door den pikeur HARM LUURS, van Grijpskerk.

Ook werd dienzelfden dag te *Baflo* de jaarlijksche harddraverij met paard en chais gehouden. Tot prijs is uitgeloofd een briljante zilveren theepot, die behaald is door het bruin langstaart ruinpaard, toebehoorende aan den heer H. KLAASSENS BALK, van de Roode, gemeente Warfhuizen, bereden door den eigenaar, terwijl de premie, zijnde eene fraaije zilveren tafelschel, is ten deel gevallen aan het zwart langstaart merriepaard van den heer R. HOLDINGA, van het Ruigezand, insgelijks door den eigenaar bereden.

— Men schrijft ons uit *Veenhuizen* van den 10den dezer:

„Heden werden wij vereerd door een belangstellend bezoek van zijn exc. den heer ROCHUSSEN, oud-gouverneur-generaal van Ned. Indie." [Zie ook boven, onder *Assen*.]

— Volgens advertentie, worden aan de geconcessioneerde werken op Zuid-Beveland (Zeeland) spoedig ruim drieduizend bekwame aardwerkers (Nederlandsche arbeiders) gevraagd.

— In de vergadering van den gemeenteraad te Goes, van den 5den dezer, werd ter tafel gebragt en voorgelezen het voorstel met memorie van toelichting van de commissie van het financiewezen, tot hervorming van het gansche stelsel van belasting, enz. — Er werd besloten vrijheid te geven het voorstel en bijdragen te drukken en voor eene geringe retributie verkrijgbaar te stellen, met uitnoodiging, dat ieder belangstellende aan den raad zijne gevoelens nopens dit plan doe kennen.

— L.l. Woensdag werd in het ziekenhuis te *Rotterdam* een meisje gebragt, dat door het vallen van een' bloempot uit het venster eener derde verdieping van een huis aan den Steiger bij de Hoofdsteeg ernstig verwond was. Aanvankelijk koesterde men de hoop het kind nog in het leven te behouden, doch thans verneemt men dat het aan de gevolgen der bekomen wonden is overleden. — Dit voorbeeld moge ook elders tot waarschuwing strekken!

— Het metereologisch dagblad *Zeus* van prof. STIEFEL heeft voorspeld, dat het weder in de maand Julij over het algemeen warm, tusschen beide zelfs zeer heet, met vrij hoogen barometer-stand, zijn zal. Tusschen de 16den en 21sten zullen echter, volgens dat blad, regenvlagen en onweêrsbuijen de lucht aanmerkelijk bekoelen, waarop, gedurende het laatste derde der maand, weder klimmende warmte zal volgen.

De minister van binnenl. zaken heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt dat, met den aanvang van een nieuw leerjaar op den 1sten October e.k., in 's rijks veeartsenijschool te Utrecht als kweekelingen kunnen worden opgenomen, tegen betaling van ƒ 350 per jaar, zij die hun zestiende jaar hebben bereikt, doch niet ouder zijn dan vierentwintig jaren en bij examen van de gevorderde kennis doen blijken. Ter toelating tot dit examen moet men zich vóór den 15den Augustus e.k., in persoon of schriftelijk, mits portvrij, bij den directeur der school aanmelden.

Bioëlektrische proeven.

De bekende schrijver van een ingezonden stuk in de *Utrechtsche Courant*, uit den wensch dat de bevoegde autoriteiten, vooral in het belang der jongelieden aan de Hoogeschool, in tijds maatregelen zullen nemen, zoo als dit onlangs te Hamburg gedaan is, om te voorkomen dat ook te Utrecht de thans zoo veel besprokene *bio-elektrische* voorlezingen en proeven gedaan worden. Hij stelt het onderzoek van alle verschijnselen, die tot het zoogenoemd dierlijk magnetismus of mesmerismus betrekking hebben, op hoogen prijs, maar het moet uitsluitend door wetenschappelijke mannen en met bedaarde zinnen geschieden, niet tot een publiek amusement verlaagd worden, waarbij men om geld vertoont hoe de eene mensch op den anderen een' verderfelijken invloed kan uitoefenen, tot verlamming zijner ledematen niet alleen, maar tot verlamming en tijdelijke vernietiging zijner edelste geestvermogens. Tot staving van zijn gevoelen verhaalt de steller, hoe een zijner vrienden te Londen soortgelijke proeven bijwoonde, vergezeld door iemand die niets van de zaak geloofde, maar wien nogtans, eenmaal onder den invloed des magnetiseurs gebragt, zijne edelste vermogens tijdelijk ontnomen of verlamd werden, zoodat hij, als een volslagen idioot, zijn eigen naam niet wist te noemen, noch zich de plaats zijner woning te herinneren.

[Het *Ned. Weekblad voor Geneeskundigen* van den 11den dezer, bevat daaromtrent het volgende berigt:

„Naar wij vernemen, is het verlof tot de electrobiologische publieke vertooningen van den heer DE KONING van Dordrecht, door het hoofd der politie alhier, op advies deswege van de plaatselijke geneeskundige commissie ingetrokken. Tevens zouden er maatregelen genomen zijn, om deze vertooningen algemeen in ons land te weren, tot welk einde door de provinciale geneeskundige commissie aan de hooge regering de gronden waren opgegeven, waarop zij die proeven zoowel voor de gezondheid van hen, die er zich aan onderwerpen, nadeelig, als tot publieke vermakelijkheid onbetamelijk acht."]

Het feest, dat den 1sten dezer te Hansweerth (Z. Beveland) bij gelegenheid van den plegtigen aanvang der werkzaamheden der Nederl. landaanwinnings-maatschappij heeft plaats gehad, werd behalve door verscheidene Engelsche aandeelhouders en anderen, daartoe opzettelijk overgekomen, ook bijgewoond door verscheidene publicisten en redacteurs van *de Punch*, *Times*, *Morning Chronicle*, *Morning Herald*, enz. Onder de menigte toasten, die den maaltijd kruidden, bleven die heeren ook niet vergeten.

Een zeer aangeprezen middel tegen de Aardappelziekte.

Door de Koninklijke regering te Keulen is bij eene bekendmaking van den 4den dezer de aandacht der landbouwers gevestigd op een middel, hetwelk gezegd wordt in de laatste jaren met goed gevolg tegen de aardappelziekte aangewend te zijn, met uitnoodiging om proeven daarmede te nemen, en de uitkomsten dier proeven bekend te maken. Dit middel is poederkalk, zoo als die ontstaat wanneer men ongebluschten kalk een tijdlang in vochtige lucht laat staan, of een weinig met water besproeit zonder hem eigenlijk te blusschen. Zoodra in eene streek de eerste sporen der ziekte aan het aardappelloof worden ontdekt, moeten de aardappelvelden en inzonderheid het loof der planten, bij stil weder, liefst des avonds, met zoodanigen kalk bestrooid worden. Volgens de bekendmaking worden daartoe voor den Pruissischen morgen (180 vierkante roeden Rhijnl.) omstreeks drie schepels (1 Pruissische schepel = 0,549 Ned. mudde) vereischt.

Een nieuwe zoeker naar den steen der wijzen.

Een pottebakker te Munchen heeft aan de Beijersche Kamer van afgevaardigden een verzoekschrift ingediend, om van staatswege eene toelage te krijgen, ten einde zijne geheime natuuronderzoekingen naar den steen der wijzen te kunnen voortzetten.

Kerk- en Schoolnieuws.

De kerkeraad van *Akkerwoude* heeft berigt ontvangen, dat de heer *Camminga*, de op hem uitgebragte beroeping tot herder en leeraar dier gemeente, heeft aangenomen.

ZWOLLE, 6 Julij. Ten gevolge van het bedanken van ds. *de Blaauw*, heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente alhier besloten, om het bestaande twaalftal aan te vullen met ds. *Berns*, te Spankeren; daaruit zal aanstaanden Vrijdag het zes- en drietal worden geformeerd.

— Ter vervulling der vacature, ontstaan door het emeritaat van den weleerw. heer *R. S. Sevensma*, is den 7den Julij, door den kerkeraad der Herv. gemeente te Workum, het volgende twaalftal gemaakt, alphabetisch gesteld: *van Berkum*, te Wolsum; *Bölger*, kandidaat tot de H. D. en hulpprediker te Hemelum; *Gildemeester*, te Ophemert; *van Griethuizen*, te IJlst; *Guldenarm*, te Engwierum; *Hesse*, te Tjummarum; *Kijlstra*, te Oppenhuizen; *Koppius*, te Rottevalle; *Mackaij*, te Stavoren; *Reijs*, te Molkwerum; *van IJssel*, te Hempens c. a.; *van IJzendijk*, te Hoevelaken.

— Ds. *J. J. du Sart*, pred. te Kamerik (klass. Utrecht), heeft voor de beroeping naar Aarlanderveen bedankt.

— Ds. *J. F. Dons*, te Rottum heeft de beroeping naar Pieterburen en Wierhuizen aangenomen.

— Ds. *J. H. A. C. Hanewinckel*, pred. te Ravestein, heeft voor de op hem uitgebragte beroeping naar Warns (klass. Sneek), bedankt.

OUDEWATER, 5 Julij. Ten gevolge van het bedanken van ds. *van Dijk*, te Zevenhuizen, voor het op hem uitgebragte beroep, werd door den breeden kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, op nieuw een twaalftal geformeerd, waaruit onmiddelijk is opgemaakt het volgende zestal: *Nachenius*, te Sassenheim; *van Anrooy*, te Briels-Nieuwland; *van Schermbeek*, te Elst; *Diehl*, te Ligtevoorde; *Adriani*, te Waddinxveen; *Kist van Heiningen*, te Rijsoord.

'S GRAVENHAGE, 8 Julij. Heden is alhier geopend de zevenendertigste vergadering van de algemeene synode der Nederlandsche Hervormde kerk, zamengesteld als volgt:

President, *J. Borsius*, predikant te Middelburg; vice-president, *J. S. Wor*, pred. te Zwolle; secundus van den vice-president, *G. J. F. Cramer van Baumgarten*, pred. te Midwolde; secretaris, *H. P. Timmers Verhoeven*, pred. te 's Gravenhage; quaestor-generaal, *P. J. Ameshoff*, te Amsterdam;

Hoogleeraren, praeadviserende leden:

Dr. *N. C. Kist*, hoogleeraar te Leiden; dr. *H. J. Roijaards*, hoogleeraar te Utrecht; dr. *L. G. Pareau*, hoogleeraar te Groningen.

Afgevaardigde predikanten en ouderlingen:

Uit Gelderland, *A. C. de Meijier*, pred te Arnhem; uit Zuid-Holland, *G. Molenkamp*, pred. te Delft; uit Noord-Holland, *J. A. Coenen*, pred. te Hoorn; uit Utrecht, *J. F. Wetter*, pred. te Vreeswijk, als secundus van *H. J. van Hoorn*, pred. te Amersfoort; uit Vriesland, *P. A. C. Hugenholtz*, pred. te Dokkum, en mr. *B. Dorhout*, ouderling te Leeuwarden; uit Overijssel, mr. *A. van de Graaff*, ouderling te Zwolle; uit Groningen, mr. *M. Sichterman van de Brake*, ouderling te Obergum (afwezend); uit Noordbrabant, *J. A. van Walsem*, pred. te Vught; uit Drenthe, *A. H. Pareau*, pred. te Assen; uit Limburg, *W. F. C. van Laak* pred. te Maastricht; van wege de commissie tot de zaken der Waalsche kerken, *J. H. de Dompierre de Chaufepié*, pred. te Amsterdam; van wege de commissie tot de zaken der Protestantsche kerken in Neêrlandsch Oost- en West-Indie, *F. de Willigen*, predikant te 's Gravenhage.

WOLVENGA, 9 Julij. Gisteren had alhier het vergelijkend examen plaats voor de vacante onderwijzersbetrekking te Blesdijke, c. a. Van de 37 sollicitanten, die zich hadden aangegeven, waren 30 opgekomen, meest bezitters van den 2den rang. De meeste blijken van goedkeuring kregen: *Albada*, ondermeester te Nieuwendam; *Jansma*, ondermeester te Rottevalle: *van der Veen*, ondermeester te Ruinen; *Rouwkema*, ondermeester te Leek; *Knijpstra*, ondermeester te Boven-Knijpe; *van der Werff*, ondermeester te Sneek, en *Zeilmaker*, ondermeester te Kuinre. De beide laatsten hadden evenveel goedkeuringsblijken ontvangen, waarom er in plaats van een 6-, een zevental werd gemaakt. Uit dit getal werd tot onderwijzer benoemd: *Albada*, ondermeester te Nieuwendam, prov. Noord-Holland.

— Voor de dienst ter kuste van Guinea wordt verlangd een onderwijzer, bezitter van den derden rang, ongehuwd, van een goed gedrag en niet boven de 30 jaren oud. Zij, die hiervoor in aanmerking wenschen te komen, worden uitgenoodigd, om zich bij verzoekschrift geschreven op gezegeld papier aan te melden bij het departement van koloniën, onder overlegging van de noodige bewijsstukken.

(De voordeelen aan den post verbonden, zijn: een tractement van ƒ 900 's jaars, ingaande met de benoeming; eene gratificatie van 3 maanden tractement; een voorschot van gelijk bedrag, vrije overtogt naar de plaats der bestemming, en vrije woning en schoolbehoeften.)

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.